

Naučni vodič

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Abdulaziz b. Muhammed b. Abdullah es-
Sedhan

Prijevod:

Senad Muhić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

الدليل العلمي

« باللغة البوسنية »

عبد العزيز بن محمد بن عبد الله السدحان

ترجمة:

سناد موهيتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

NAUČNI VODIČ

Uvod

Sva hvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo. Njemu se utječemo od zla naših duša i od naših loših postupaka. Koga Allah uputi, niko ga na stranputicu ne može odvesti, a koga u zabludi ostavi, niko ga na Pravi put ne može izvesti. Svjedočim da nema drugog Boga osim Allaha Jedinog, Koji nema sudruga i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i Poslanik.

A zatim:

Jedno od najboljih djela kojima se čovjek približava Allahu Uzvišenom je širenje znanja među muslimanima. U tom činu se nalaze mnogobrojne koristi od kojih su: Allahovo zadovoljstvo, srdžba šejtana, svjetlost srcima i tijelima, popravak stanja, dolazak bereketa i blagodati, kao i još mnogo drugih stvari.

Radi lične koristi kao i koristi muslimana do kojih ova knjiga dođe, želim da objavim ove koristi i pouke koje sam sakupio, oslanjajući se pri tome na knjige učenjaka, njihove izreke, kao i na moje razumijevanje svega toga.

Smatrao sam da knjiga treba da bude napisana u obliku naslova i glavnih tačaka, kako bi se iz nje lakše naučilo, zapamtilo, a zatim po tome radilo.

Dakle, ova knjiga je poput temelja na kojeg se može osloniti hatib u pripremi hutbe, kao i učitelj u pripremi svoga darsa ili predavanja, ili vaiz u svome vazuu.

Možda Allah učini da neko od studenata napravi komentar ili dopunu onoga za čim ova knjiga ima potrebu kao i da pronade osnovne izvore u kojima se nalaze ove koristi i pouke.

Allaha molim da sve nas opskrbi korisnim znanjem i dobrim djelima, jer On, doista, sve čuje i odaziva se na molbe.

Također Ga molim da nagradi najboljom nagradom svakog ko mi je pomogao da ova knjiga ugleda svjetlo dana.

Hvala Allahu s čijom blagodatima se završavaju dobre stvari.

Abdul-Aziz b. Muhammed b. Abdullah Es-Sedhan
Kanton Šekra – Vahatul-Usavi
Srijeda, 5/3/1418 h.

Akidetske teme

Allah je Jedini, nema sudruga, niti postoji nešto i neko kao On. Ništa Ga nemoćnim ne može učiniti, niti postoji istinsko božanstvo mimo Njega. On je Prvi i nema ništa prije Njega, On je Posljednji i nema ništa poslije Njega, On je Vidljivi (Ez-Zahir) koji je iznad svega, On je Nevidljiv (El-Batin) koji sve pa čak i najsitnije čestice u detalje poznaje. Misli Ga ne mogu dostići niti razum

obuhvatiti i On ne nalikuje nekom od stvorenja, Živi koji neće umrijeti, Vječni i Budni koji ne spava.

Isra' i Mi'radž (uzdignuće na nebeske sfere) Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, je istina i ono se desilo dušom i tijelom.

Šefa'at (zagovaranje) na Sudnjem danu je istina, proživljenje i obračun je istina, i patnja i kazna u kaburu (mezaru) su istina.

Iman je vjerovanje u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove Poslanike, Sudnji dan i u Njegovo određenje (kader) dobra i zla, nedaća i sreće.

Uzvišenost (Uluvv) Milostivog Allaha

Uzvišenost Allaha se dijeli na tri vrste:

1. Uzvišenost Bića (Uluvvu-z-zat).
2. Uzvišenost nadmoći (Uluvvul-kahr).
3. Uzvišenost svojstava (Uluvvul-kadr).

Prijestolje Milostivog, azze ve dželle

Riječ *ARŠ* u arapskom jeziku znači kraljevsko prijestolje ili kraljevski krevet (serir).

A u šerijatskoj terminologiji znači prijestolje (serir) koji ima stubove (kavaim), zapanjujućeg izgleda, ogromne veličine, nose ga meleki, i on je poput kupole (kubbe) nad svijetom.

Uzvisivanje Milostivog nad Svojim Aršom

Uzvisivanje je stvarno i istinito, onako kao što dolikuje Njemu, Uzvišenom.

Videnje Allaha Uzvišenog

Na ovom svijetu Ga niko nikada nije vidio i neće vidjeti.

Na Ahiretu će Ga vidjeti vjernici svojim očima stvarnim viđenjem.

Stanovnici Dženneta će sigurno vidjeti Allaha Uzvišenog.

Razmišljanje o Allahovim ajetima (znacima) i kosmičkim promjenama

Doista, ovi znakovi oko nas sa svim svojim različitostima ukazuju na veličinu njihova Tvorca i na Njegovu jednoću.

Naš pogled ka ovim znakovima mora biti pogled dubokog razmišljanja, a ne samo obično i puko posmatranje.

Moramo znati vršiti kooperaciju sa ovim znakovima, kako bi oni podsticali dušu na činjenje dobrih i ostavljanje loših postupaka.

Uzroci koji nas vode do Allahove ljubavi¹

1. Čitanje Kur'ana uz razmišljanje i uzimanje pouke.
2. Približavanje Allahu Uzvišenom dobrovoljnim ibadetima.
3. Stalno sjećanje na Allaha Uzvišenog u svakoj situaciji, a ono biva jezikom, srcem i djelom.
4. Davanje prednosti onome što Allah voli nad onim što ljudi vole.
5. Napajanje srca spoznajom Njegovih imena i svojstava.
6. Razmišljanje o Njegovim mnogobrojnim, vidljivim i nevidljivim blagodatima.
7. Skrušenost i poniznost srca radi Allaha Uzvišenog.
8. Osamljivanje u posljednoj trećini noći radi ibadeta Allahu Uzvišenom.
9. Druženje sa istinskim i iskrenim prijateljima, te ubiranje najboljih plodova prilikom slušanja njihovih riječi.
10. Izbjegavanje svega što udaljava srce od Allaha Uzvišenog.

Allahova prava kod Njegovih robova

1. Iskrenost,

---

¹ Skraćeno iz knjige *Medaridžu-s-salikin*, od Ibn-l-Kajjima, 3/17.

2. izvršavanje svih vidova ibadeta samo radi Njega,
3. davanje prednosti Njegovim naredbama i zabranama,
4. potvrđivanje svega onoga što je Allah sam za Sebe potvrdio, i negiranje svega onoga što je on sam od Sebe negirao,
5. veličanje i poštivanje Njegovih svetinja.

Stanja i situacije na Sudnjem danu:

Prvo: Vrelo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

To je stvarno i istinito vrelo čija su svojstva sljedeća:

1. Širina mu je onolika koliko iznosi razdaljina koja se pređe za mjesec dana, a i dužina mu je tolika,
2. voda mu je bjelja od mlijeka,
3. voda mu je slađa od meda,
4. voda mu je hladnija od leda,
5. popločan je biserima,
6. miris mu je od miska,
7. sjaj i broj čaša iz kojih će se piti je poput zvijezda na nebesima,
8. ko se jednom sa njega napije nikada neće biti žedan.

Drugo: Vaga ili mizan

Mizan je stvarna i istinita vaga koja ima dva tase na kojima će se vagati postupci ljudi, sami ljudi i listovi u kojima su djela zapisana.

Treće: Sirat ćuprija

1. ona je oštrija od sablje,
2. tanja je od dlake,
3. na njoj će biti kuke,²
4. biće klizava,
5. biće teška za hodanje,
6. mračna,
7. imaće dva ruba ili dvije strane.

Islamski učenjaci se razilaze kada je u pitanju redosljed vrela, mizana i sirat ćuprije, a ispravno je da se radi o sljedećem redosljedu: havd, nakon njega mizan, a poslije dolazi sirat ćuprija.

Meleki

Meleki spadaju nevidljivi svijet i njihov broj poznaje samo Allah.

Oni su stvoreni od svjetlosti.

Ne suprostavljaju se Allahovoj naredbi i rade ono što im On naredi.

---

² Ovim kukama će se griješnici bacati u Vatru, ili će im se kidati meso, shodno veličini i količini grijeha. (op. rev.)

Neka od njihovih imena su: Džibril, Mikail, Israfil.

Neka od njihovih zaduženja: Pisanje dobrih i loših postupaka, vađenje duše, ispitivanje u kaburu, donošenje objave, spuštanje kiše.

Kur'an

On je Allahov spuštenu govore koji nije stvoren i koji je sačuvan od bilo kakvih promjena.

Razlog iskrivljavanja knjiga prije Kur'ana jeste što Allah nije garantovao da će ih čuvati, dok je za Kur'an to garantovao. Uzvišeni veli: ***Mi smo Kur'an objavili i mi ćemo ga čuvati.***

Kada je riječ o prijašnjim knjigama, za njihovo čuvanje su bili zaduženi učenjaci i pobožnjaci.

Neka pravila vezana za učenje Kur'ana

1. propisna čistoća,
2. korištenje misvaka,
3. učenje e'uze,
4. učenje bismile samo na početku sure,
5. razmišljanje o onome što se uči.

Neki plodovi učenja Kur'ana

Čitanje Kur'ana je ibadet kojim se čovjek približava Allahu Uzvišenom. Za svaki harf čovjek ima

deset sevapa. Čitanjem Kur'ana se uljepšavaju ponašanje i postupci, te čisti duša.

Nazivi prijašnjih knjiga

1. Tevrat, 2. Zebur, 3. Indžil.

Razlika između Kur'ana i hadis kudsijja

1. Kur'an je mu'džiza, dok hadis kudsijj nije.
2. Samo čitanje Kur'ana je ibadet, dok čitanje hadis kudsijja nije samo po sebi ibadet.
3. Čitajući Kur'an se za svako slovo dobiva deset sevapa, dok to nije slučaj sa čitanjem hadis kudsijja.
4. Cijeli Kur'an je vjerodostojan, dok ima hadis kudsijja koji su vjerodostojni, a ima i onih koji nisu.
5. Kur'an ne treba dodirivati osim čista osoba, dok hadis kudsijj smije dodirivati osoba koja nije u takvom stanju.

Značenje sure:

Jezičko značenje riječi es-suretu je el-menziletu (mjesto, stepen, položaj). U Kur'anu su sure poredane tako da svaka ima svoje mjesto i nalaze se jedna iza druge.

Po pitanju značenja sure je rečeno: Nazvana je surom jer svaka njena riječ, ili svaki njen ajet ima svoje

mjesto i nalazi se pored drugog, kao cigle koje su poredane jedna pored druge.

Ili je nazvana tim imenom (sura) zato što ima posebno i uzvišeno mjesto i položaj.

Neki od znakova mekkanskih sura

1. Svaka sura u kojoj se nalazi izraz „kella“ je mekkanska.

2. Svaka sura u kojoj se nalazi sedžda tilaveta je mekkanska.

3. Svaka sura u kojoj je kazivanje o Ademu i Iblisu, osim sure El-Bekare, je mekkanska.

4. Svaka sura koja počinje sa nekim od samostalnih arapskih slova, osim sura El-Bekare i Alu Imran, je mekkanska. Oko sure Er-Ra'd postoji razilaženje.

Neki od znakova medinskih sura

1. Svaka sura u kojoj se spominje neki propis ili sankcija je medinska sura.

2. Svaka sura u kojoj se dozvoljava džihad i spominju propisi vezani za njega, je medinska.

3. Svaka sura u kojoj se spominju licemjeri, osim sure El-Ankebut je medinska.³

---

³ Neki učenjaci vele: „Ispravno je da je sura El-Ankebut mekkanska osim prvih jedanaest ajeta. U njima se spominju licmjeri pa su to medinski ajeti.“

Vrste kazivanja u Kur'anu

1. Kazivanja o vjerovjesnicima i njihovim narodima.
2. Kazivanja o našem Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, njegovom narodu i bitkama koje je vodio.
3. Kazivanja vezana za nejasne i do kraja neispričane događaje i osobe oko čijeg poslanstva postoji razilaženje.

Neke koristi kur'anskih kazivanja

1. Učvršćivanje srca Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, kao i srca njegovih sljedbenika.
2. Potvrda istinitosti prethodnih vjerovjesnika.
3. Potvrda istinitosti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kroz njegovo kazivanje o prijašnjim narodima.

Mudrost ponavljanja određenih kazivanja u Kur'anu

1. Pojašnjavanje kur'anskog stila kazivanja koji predstavlja najbolji i najjači stil izražavanja.
2. Ukazivanje na nadnaravnost Kur'ana, time što se jedna priča prikaže na više načina.
3. Važnost kazivanja kako bi se izvukle određene pouke.

4. Raznolikost ciljeva zbog kojih se prenosi neko kazivanje. Svako od tih kazivanja spominje činjenice i značenja koja odgovaraju datoj prilici.

Sunnet Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

Jezičko značenje sunneta je: Put kojim se hodi, životopis.

U terminološkom smislu sunnet označava praksu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, bilo da se radi o njegovim riječima, postupcima ili odobrenjima. Postoje i druge definicije sunneta.

Primjer sunneta koji se ogleda u govoru Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, je hadis u kojem se kaže: **„Djela se cijene prema namjerama i svakom čovjeku pripada ono što namjerio.“**

Primjer sunneta u smislu postupka Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, je način obavljanja namaza.

Kada je riječ o sunnetu koji se ogleda kroz odobrenje Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da se čini neko djelo, tu uzimamo za primjer slučaj Halida b. Velida koji je pred Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, jeo pustinjskog guštera. Poslanik mu je to šutnjom odobrio.

Odnos sunneta i Kur'ana

1. Sunnet pojašnjava Kur'an

Primjer toga je sljedeći:

Uzvišeni Allah kaže:

1. ***Namaz obavljajte i zekat udjeljujte.***
2. ***Propisan vam je post.***
3. ***Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti.***

Ovi propisi su u Kur'anu spomenuti općenito, ali je sunnet pojasnio detaljne propise vezane za namaz, post i hadždž.

2. Sunnet potvrđuje ono što se nalazi u Kur'anu

Primjer:

Uzvišeni veli: ***I oni koji se mimo Allaha drugom bogu ne klanjaju, i koji, one koje je Allah zabranio, ne ubijaju, osim kada pravda zahtijeva, i koji ne bludniče; - a ko to radi, iskusiće kaznu.***

U sunnetu se prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan o najvećem grijehu, pa je kazao: „**Da Allahu pripišeš druga, potom da ubiješ svoje dijete iz straha od siromaštva, a nakon njega najveći je grijeh da učiniš blud sa ženom svoga komšije.**“

3. U sunnetu se nalaze neki podaci kojih nema u Kur'anu.

Primjer vezan za zabranu ženidbe određenim vrstama žena. Uzvišeni veli: ***...i da sastavite dvije sestre – što je bilo, bilo je.***

U sunnetu se navodi i zabrana ženidbe sa ženinom tetkom ili strinom.

4. Neki vele da sunnet ponekad dolazi da derogira neki kur'anski propis.

Primjer toga nalazimo u ajetu: ***Kada neko od vas bude na samrti, ako ostavlja imetak, propisuje vam se, kao obaveza za one koji se Allaha boje, da pravedno učini oporuku roditeljima i bližnjima.***

Međutim, sunnet je derogirao ovaj propis.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, veli: „**Allah je svakome onome ko zaslužuje dao njegovo pravo i nema oporuke za onoga ko svakako nasljeđuje imetak.**“

Razlozi višebrojnosti određenih hadiskih predaja⁴

1. Višebrojnost događaja,
2. prenošenje predaje po značenju, a ne onako kako je izrečena,
3. različitost u stepenu pamćenja onih koji prenose predaju,
4. prenošenje predaje u skraćenoj verziji,
5. prisustvo slušanju samo nekih predaja, ili prenošenje samo dijela određene predaje,
6. višebrojnost odgovora po nekom pitanju,

---

⁴ Ovu temu je pripremio dr. Šeref Mahmud El-Kudat.

7. greška,
8. laž.

Ashabi (drugovi) Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

1. Oni su skupina koju je Allah izabrao da bude u društvu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

2. Imaju vrijednost i stepen kojeg oni poslije njih ne mogu dostići.

3. Mržnja ashaba ili nekih od njih predstavlja veliku mahanu u vjerovanju jednog čovjeka.

4. Ljubav prema njima je dio vjerovanja, a mržnja spram njih je dio licemjerstva.

5. Najbolji među njima je Ebu Bekr, nakon njega Omer, potom Osman, a onda Alija.

Desetorica kojima je obećan Džennet

1. Ebu Bekr Es-Siddik, radijallahu anhu,
2. Omer b. El-Hattab, radijallahu anhu,
3. Osman b. Affan, radijallahu anhu,
4. Alija b. Ebi Talib, radijallahu anhu,
5. Se'id ibn Zejd, radijallahu anhu,
6. Sa'd ibn Ebi Vekkas, radijallahu anhu,
7. Abdurrahman ibn Auf, radijallahu anhu,
8. Talha ibn Ubejdullah, radijallahu anhu,
9. Ebu Ubejde Amir ibn El-Džerrah, radijallahu anhu i

10.Zubejr ibn El-Avvam, radijallahu anhu

Novotarija

Definicija: Inovirana stvar koja nije prije postojala.

Vrste novotarija

Novotarije ili novine u običajima koji nisu vezani za vjeru i one nisu sporne. Novotarije u vjeri i one su zabranjene.

Razlozi širenja novotarija

1. Pretjerivanje,
2. odgovor novotaru drugom novotarijom,
3. strani uticaji,
4. suđenje razumom i davanje prednosti njemu u šerijatskim pitanjima,
5. prevođenje filozofskih knjiga na arapski jezik,
6. skrivenost Sunneta,
7. neznanje,
8. slijeđenje neznalica u vjeri,
9. ustrajavanje u činjenju ibadeta koji nisu u skladu sa šerijatom,
10. slijeđenje nejasnih ajeta,
11. dokazivanje izmišljenim ili slabim hadisima.

Posljedice širenja novotarija

Postoje posljedice koje obuhvataju cijelo društvo, a postoje i one koje su vezane za samog novotara.

Neke od posljedica koje obuhvataju cijelo društvo

1. Nestanak sunneta,
2. mnoštvo rasprava i razilaženja među pripadnicima ummeta,
3. mržnja sunneta i smatranje da je njegovo praktikovanje manjkavost,
4. davanje prednosti sudu razuma nad sudom Šerijata,
5. poremećaj principa vjere i učenja koje vjera zagovara.

Posljedice koje su vezane za samog novotara

1. Djelo koje čini odbacujemu se i nije primljeno,
2. pokajanje mu se ne prima sve dok ne ostavi praktikovanje novotarije,
3. neće biti napojen sa vrela Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,
4. takav se računa od onih koji o Allahu govore bez znanja.

Izraz: *da sam, da je...*

1. Onaj ko koristi ove riječi ne slažući se sa Allahovom odredbom je griješan. Kao npr. da neko kaže: *Da taj i taj nije krenuo na putovanje, ne bi mu se desila saobraćajna nesreća i sl.*

2. Također, griješan je i onaj ko ih izgovori želeći time da uradi neki grijeh, kao npr. da kaže: *Da imam novca, kupio bih sebi muzičke instrumente.* Nakon toga, ukoliko ne bi uradio to djelo zbog nepostojanje novca, a ne zbog toga što se pokajao, bio bi griješan.

3. Ima sevap onaj ko izgovori te riječi želeći time da uradi neko dobro djelo, kao npr. da kaže: *Da imam novca, sagradio bih džamiju.*

4. Nema ni sevapa, a niti grijeha ukoliko se tim riječima ne želi prethodno spomenuto, kao npr. da se kaže: *Put do mesdžida je ovuda, da odeš drugim putem bilo bi ti dalje.*

Neki od predznaka Sudnjeg dana

S obzirom na pojavu predznaci se dijele na tri vrste:

1. predznaci koji su se već pojavili i nestali su,
2. predznaci koji su se već pojavili i svakoga dana se sve više povećavaju,
3. predznaci koji se još uvijek nisu pojavili.

Ove tri skupine predznaka se mogu podvesti pod dvije vrste:

a) Mali predznaci u koje ulaze: predznaci koji su se već pojavili i nestali su, i predznaci koji su se već pojavili i svakoga dana se sve više povećavaju,

b) Veliki predznaci u koje ulaze predznaci koji se još uvijek nisu pojavili.

Mali predznaci su oni predznaci koji se pojavljuju na dosta vremena prije Sudnjeg dana i oni ne spadaju u neobične pojave, poput: pojava onih koji prizivaju poslanstvo, proširenost bluda, rasprostranjenost muzike i muzičkih instrumenata, ukrašavanje džamija, raširenost ubijanja, prekidanje rodbinskih veza, proširenost bavljenja trgovinom, mnoštvo zemljotresa, mnoštvo iznenadne smrti.

Veliki predznaci su oni predznaci koji predstavljaju velike promjene i koji će se pojaviti pred sami nastup Sudnjeg dana, i sasvim su neobični, a oni su: pojava Dedždžala, silazak Isaa, izlazak Je'džudža i Me'džudža, izlazak Sunca sa Zapada.

Posebnosti poslanika i vjerovjesnika u odnosu na ostale ljude

Primanje Objave, bezgriješnost, njihove oči spavaju, ali srca ne, imaju pravo prilikom smrti da biraju

između ovog ili onog svijeta,⁵ ukopavaju se tamo gdje su preselili, njihova tijela ne truhnu u zemlji, živi su u svojim kaburovima.

Posebnosti poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, u odnosu na druge poslanike i vjerovjesnike

Darovan mu je jezgrovit govor, potpomognut je strahom kojeg neprijatelji osjećaju, dozvoljen mu je ratni plijen, zemlja mu je učinjena čistom i na njoj može obavljati namaz, Allah ga je poslao svim stvorenjima, on je pečat svim poslanicima.

Prava Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

1. Vjerovanje da je njegova poslanica posjednja.
2. Trebamo poštovati njegov sunnet, slijediti njegove naredbe i udaljiti se od njegovih zabrana.
3. Ne trebamo pretjerivati u njegovom veličanju.
4. Ne smijemo omalovažavati njegove ashabe, supruge i porodicu.

---

⁵ Tj. da li žele da žive još, ili da umru. (op. prev.)

Čistoća i namaz

Ulazak u toalet

1. Prije ulaska treba proučiti dovu:

بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخُبَائِثِ.

Bismillahi, Allahumme inni e'uzu bike mine-l-hubusi ve-l-habaisi.

To u prijevodu znači: U ime Allaha, utječem se Allahu od uticaja šejtana muškog i ženskog roda.

2. U toalet se ulazi lijevom nogom.

3. Prilikom vršenja nužde ne treba se okretati prema kibli, ni licem niti leđima.

4. Izlazi se desnom nogom.

5. Prilikom izlaska se uči dova: *Gufraneke*, što u prijevodu znači: *Tvoj oprost, Allahu!*

Način uzimanja abdesta

1. Uzimanje abdesta treba otpočeti sa Allahovim imenom (Bismillahi).

2. Pranje šaka.

3. Pranje usta i nosa.

4. Pranje lica.

5. Pranje ruku do iznad laktova.

6. Potiranje glave (kose) i ušiju.

7. Pranje nogu do iza članaka.

8. Nakon abdesta proučiti:

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ
أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ،
وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ.

Ešhedu en la ilahe illellah ve ešhedu enne Muhammeden 'abduhu ve resuluhu. Allahumme-dž'alni mine-t-tevvabin ve-dž'alni mine-l-mutetahhirin.

To u prijevodu znači: Svjedočim da nema drugog boga osim Allaha i da je Muhammed Njegov rob i poslanik. Allahu moj, učini me od onih koji se često kaju i čiste.

Misvak

Vrijednost misvaka:

1. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je veoma mnogo koristio misvak.
2. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je veoma mnogo podsticao na korištenje misvaka.
3. Misvak čisti usta.
4. Korištenje misvaka je djelo drago Allahu Uzvišenom.

Kada se koristi misvak?

1. Prilikom uzimanja abdesta.

2. Prije otpočinjanja namaza.
3. Prije učenja Kur'ana.
4. Nakon buđenja iz sna.
5. Prilikom ulaska u džamiju.

Neki od sunneta prilikom slušanja ezana

1. Ponavljanje riječi koje mujezin uči.
2. Nakon što mujezin prouči *Hajje ale-s-salah*, mi ćemo izgovoriti: *La havle ve la kuvvete illa billahi*. Isto ćemo kazati nakon što mujezin prouči: *Hajje ale-l-felah*.
3. Nakon što mujezin završi sa ezanom, proučićemo salevat na Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*.
4. Nakon ezana se također uči dova:

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا
 الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.
 رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ رَسُولًا.

*Allahumme rabbe hazihi-d-d'aveti-t-tammeti ve-
 s-salati-l-kaimeti, ati muhammeden el-vesilete ve-l-
 fadilete, ve-b-'ashu mekamen mahmuden ellezi ve*

'adtehu. Raditu billahi raben, ve bi-l-islami dinen, ve bi Muhammedin, sallallahu alejhi ve sellem, resulen.

Što u prijevodu znači: Allahu moj, Gospodaru ovog savršenog poziva i nastupajućeg namaza, podari Muhammedu šefa'at i svako dobro i proživi ga na uzvišenom mjestu koje si mu obećao. Zadovoljan sam da mi je Allah Gospodar, Islam vjera i Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, poslanik.

Odlazak u džamiju

1. Treba poraniti prilikom odlaska u džamiju.
2. Proučiti dovu prilikom izlaska iz kuće.⁶
3. Proučiti dovu prilikom odlaska u džamiju.⁷
4. Pješaćenje je bolje od korištenja prevoznog sredstva.
5. Prilikom ulaska u džamiju treba proučiti dovu i ući desnom nogom.⁸
6. Prilikom izlaska iz džamije treba proučiti dovu i izaći lijevom nogom.⁹

Koristi iz Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, načina obavljanja namaza

a) Mjesta i načini sjedenja u namazu

---

⁶ Pogledati poglavlje: Šta se uči kada se izlazi iz kuće.

⁷ Pogledati poglavlje: Šta se kaže prilikom odlaska u džamiju.

⁸ Pogledati poglavlje: Šta se kaže prilikom ulaska u džamiju.

⁹ Pogledati poglavlje: Šta se kaže prilikom izlaska iz džamije.

1. Sjedenje između dvije sedžde i ono izgleda ovako:

- Treba da savije noge i da sjedne na pete. Ovo sjedenje se naziva *el-ika'a*.

- Treba da lijevo stopalo bude opruženo na podu, a desno podvijeno tako da prsti budu prema Kibli. Ovo sjedenje se zove *el-iftiraš*.

2. Sjedenje zvano *dželsetu el-istiraha*

Ovo kratko sjedenje biva nakon druge sedžde na prvom i trećem rekatu.

Sjedne se na lijevo stopalo koje je opruženo, a podviju se prsti desnog stopala i usmjere prema kibli. Prilikom ovog sjedenja nema nikakvog zikra niti dove.

3. Prvi tešehhud: desno stopalo se podigne i uspravi s prstima okrenutim prema kibli, a lijevo opruži na pod.

4. Drugi tešehhud, i on ima tri načina:

- Desno stopalo se uspravi i prsti se usmjere ka kibli, a lijevo stopalo zajedno sa potkoljenicom se protne ispod desne potkoljenice.

- Kao i prvo samo što se potkoljenica i stopalo desne ne podiže, već se opruži zajedno sa lijevim koje je protnuto ispod desne potkoljenice.

- Desno stopalo se uspravi sa prstima prema kibli, a lijevo se stavi između desne potkoljenice i butine.

5. Izgled namaza u sjedećem položaju

- Et-terebb'u (u narodu poznato kao turski način).

Pojedini učenjaci kažu da se ovakav položaj koristi samo na mjestima gdje u normalnim uvjetima klanjač stoji, a to su: kijam, ruku', dok u drugim položajima radi sve što radi klanjač, povija leđa kada je na ruku'u, čini sedždu, sjedi između dvije sedžde.

Sve je ovo ukoliko ne postoji poteškoća.

b) Način držanja prstiju:

1. Na ruku'u se prsti rašire.

2. Na sedždi se prsti skupe.

3. Prsti se drže niti previše rašireni, a niti previše skupljeni ako se radi o nečemu mimo ruku'a i sedžde.

c) Mjesta na kojima se dižu ruke:

1. Mjesta na kojima se uvijek dižu ruke:

- Početni tekbir.

- Kod odlaska na ruku'.

- Kod dizanja sa ruku'a.

- Kod dizanja sa prvog tešehhuda i ustajanja na treći rekat.

2. Mjesta na kojima se ne dižu ruke:

- Kod izgovaranja svih drugih tekbira mimo četiri spomenuta.

d) Mjesto prema kojem klanjač treba usmjeriti pogled:

1. U mjesto gdje se pada licem na sedždu.
2. Kada se sjedi u namazu treba gledati u kaži-prst.

Neke greška klanjača

1. Glasno izgovaranje nijjeta.
2. Podizanje glasa prilikom učenja Kur'ana i zikra u toku namaza.
3. Bespotrebno naslanjanje na zid ili stub (prilikom klanjanja).
4. Riječi: Od Allaha pomoć tražimo (iste'anna billahi), kada imam prouči: ***Tebe obožavamo i od Tebe pomoć tražimo.***
5. Uzimanje tejemmuma čak i kada ima vode.
6. Neporavnavanje saffova i ostavljanje praznina između klanjača.
7. Neispravljanje kičme i leđa prilikom stajanja u namazu, te prilikom sedžde, ruku'a i sjedenja u namazu.
8. Izgovaranje: ***Allah je uz strpljive*** (Innellahe me'a-s-sabirin), prilikom ulaska u džamiju.
9. Nespuštanje svih sedam dijelova tijela prilikom obavljanja sedžde, podizanje stopala, posebno u toku sedžde, kao i stavljanje jednog stopala na drugo.
10. Čekanje da se imam, ukoliko je na sedždi, u potpunosti podigne.
11. Oduljivanje sa stajanjem u namazu, a skraćivanje sedžde i ruku'a.

12. Učenje na sjedenju dva puta.
13. Teverruk na mjestu iftiraša i obrnuto.¹⁰
14. Ustajanje onoga koji treba naklanjati određeni broj rekata prije nego imam preda selam.
15. Zapostavljanje dizanja ruku na mjestima gdje ih je sunnet dizati.
16. Preticanje imama.
17. Žurno hodanje (ka džamiji).
18. Dolazak u džamiju nakon jedenja luka.
19. Spuštanje ruku niz tijelo.
20. Zatvaranje očiju.
21. Obavljanje nafile prilikom učenja ikameta.
22. Neodgovaranje na selam znakom.
23. Izgovaranje riječi *ekber* sa dužinom kao npr. da se kaže: *ekbaaar*.
24. Nepokrivanje ramena.
25. Obavljanje namaza u tankoj odjeći koja odslikava kožu.
26. Pljuvanje u pravcu Kible.
27. Vezivanje kose i zavraćanje odjeće
28. Pokreti u namazu.
29. Obavljanje namaza sjedeći od strane nekih koji su bolesni, i pored toga što su u mogućnosti da stoje.
30. Neukrašavanje odjeće.
31. Izgovaranje riječi: *Ekamehellahu ve edameha*.

---

¹⁰ Teverruk je kada se sjedne i stavi lijepo stopalo ispod desne potkoljenice čiji su prsti povijeni i okrenuti prema Kibli, a Iftiraš je kada se sjedne na lijevu nogu, a prsti desne podviju i usmjere prema Kibli.

32. Smatranje da je lijepo ustati kada mujezin izgovara: Kad kameti-s-salatu.

33. Gledanje u namazu na lijevu i desnu stranu i dizanje pogleda.

34. Glasno zijevanje.

35. Prekrivanje usta.

36. Prepletanje prstiju

37. Naginjanje u stranu prilikom obavljanja namaza.

38. Izgovaranje prilikom sehvi sedžde: *Subhane men la jeshu* ili *Slavljen je Onaj Koji ne zaboravlja*.

39. Neobavljanje tehijjetu-l-mesdžida.

40. Ako sa imamom klanja još jedna osoba, greška je da se imam malo pomjeri naprijed.

41. Nepomjeranje jezika i usana prilikom učenja.

42. Rezervisanje mjesta u džamiji.

Načini obavljanja namaza iza imama (u praksi)

Postoje četiri načina:

1. Istovremeno činjenje pokreta, a ono znači da muktedija bude poput imamove sjenke, u isto vrijeme čineći pokrete sa njim.

2. Preticanje imama, kao npr. da muktedija učini pregibanje prije imama ili da se spusti na sedždu prije imama.

3. Kašnjenje za imamom, kao npr. da se imam podigne sa ruku'a i krene na sedždu, a muktedija još uvijek bude na ruku'u.

4. Slijeđenje imama, a ono biva tako što npr. muktedija čini ruku' ili sedždu i podiže se odmah nakon imama.

Četvrti način je sunnet, a ostala tri su neispravna i onaj ko po njima postupa čini grijeh.

Obmanjivanje klanjača od strane šejtana

1. Uticaj i djelovanje na klanjača kako ne bi ranije krenuo na namaz.

2. Ubacivanje sumnje vezane za čistoću prije nego što krene na namaz.

3. Ubacivanje sumnje vezane za čistoću tokom obavljanja namaza.

4. Djelovanje na klanjača prilikom učenja Kur'ana i zikrova.

5. Ubacivanje sumnje po pitanju broja rekata.

6. Uticaj na klanjača kako bi što prije završio sa namazom.

7. Djelovanje na taj način da klanjač čini što više nepotrebnih pokreta tokom namaza.

8. Djelovanje na klanjača nakon namaza kako bi što manje činio zikr.

Razlozi koji utiču na skrušenost u namazu

1. Obavljanje namaza iskreno u ime Allaha.

2. Slijeđenje sunneta prilikom tahareta – pranja tijela radi namaza.

3. Slijedeње sunneta u načinu obavljanja namaza.
4. Odlazak u džamiju ranije.
5. Čitanje biografija ispravnih prethodnika.
6. Borba sa samim sobom i tjeranje samog sebe na činjenje dobra.
7. Obavljanje namaza kao da je posljedni u životu.
8. Prilazak namazu bez zauzetosti srca nečim drugim mimo namaza.
9. Obavljanje određenog broja nafila u kući.
10. Razmišljanje prilikom učenja Kur'ana.
11. Razmišljanje o zikru koji se uči prilikom namaza.
12. Učenje raznovrsnih zikrova.
13. Popunjavanje i ravnjanje saffova.
14. Gledanje u mjesto sedžde.
15. Neobavljanje namaza na ukrašenim tepisima i na svemu onomu što odvraća pažnju.

Neki propisi vezani za džumu (sunneti i adabi)

1. Odlazak u džamiju ranije.
2. Kupanje.
3. Oblačenje najljepše odjeće.
4. Mirisanje.
5. Pješačenje do džamije, jer je ono bolje od odlaska prevoznim sredstvom, ako pješačenje ne predstavlja poteškoću.
6. Obavljanje dva rekata tehijetu-l-mesdzida.
7. Učenje sure El-Kehf.

8. Često donošenje salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

9. Nesjedenje na način da se sjedne na stražnjicu, noge saviju prema gore, tako da koljena dođu skoro pod bradu, a onda se rukama pritegnu.

10. Neprelazanje i neprekoračavanje preko vratova ljudi.

11. Šutnja i pomno slušanje hutbe.

12. Učenje dove u vrijeme kada se ona prima.

Koristi koje su vezane za džumu

Radnje na dan džume se dijele na tri vrste:

1. Radnje prije džume namaza,

2. radnje poslije džume namaza,

3. radnje koje se rade prije ili poslije džume namaza.

Pojašnjenje ovoga je u sljedećem:

Radnje prije džume namaza:

1. Kupanje,

2. oblačenje najljepše odjeće,

3. mirisanje,

4. odlazak na džumu rano i radnje koje su vezane za to.

Radnje poslije džume namaza:

1. Učenje dove u vremenu kada se ona prima, a to vrijeme je u zadnjem sahatu nakon ikindije.

Radnje koje se rade prije ili poslije namaza:

1. Učenje sure El-Kehf,
2. donošenje salavata na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Nafile – dobrovoljni ibadeti

1. Trebamo se truditi da što više nafila praktikujemo.
2. Nafile su uzrok koji vodi do Allahove ljubavi.
3. Nafile upotpunjavaju neupotpunjenje obavezne ibadete.
4. Nafile utiču da čovjek vodi brigu o obaveznim ibadetima.

Duha namaz

Vrijednosti duha namaza

1. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je obavljao duha namaz.
2. To je namaz pokajnika (salatu-l-evvabin).
3. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je nekim ashabima preporučio obavljanje ovog namaza.
4. Ovaj namaz je ravan mnogim dobrim djelima.

Vrijeme duha namaza

Duha namaz traje od vremena kada se Sunce uzdigne, pa sve dok malo ne pređe polovinu neba.

Kada je najbolje obavljati duha namaz?

Najbolje ga je obavljati kada je vrešina Sunca najveća. Sunnet je da se na tom namazu uči sura Eš-Šems i sura Ed-Duha.¹¹

Dženaza namaz

Nakon prvog tekbira se uči Fatiha, a može se dodati i sura.

Nakon drugog tekbira se uči salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Nakon trećeg tekbira se uči dova za umrlu osobu.

Nakon četvrtog tekbira se predaje selam samo na desnu stranu.

Neki od prekršaja vezanih za dženazu namaz

1. Šutnja nakon četvrtog tekbira uz uvjerenje da je to sunnet,

2. redanje novog saffa sa desne imamove strane,

---

¹¹ Ovo spominje imam Ibn Hadžer u djelu *Fethu-l-Bari*, 3/55., i ništa o ovoj predaji nije kazao.

3. predaja selama zajedno sa imamom ukoliko se propuste neki od tekbira.

Posjećivanje mezarja

- Ne treba odrediti poseban dan za posjećivanje mezara,

- dova koju treba učiti tom prilikom glasi:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ نَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا
وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ.

*Es-Selamu 'alejkum ehle-d-dijari mine-l-
mu'minine ve-l-muslimine, ve inna inšaAllahu bikum
lahikun. Nes'elullahe lena ve lekumu-l-'afijete.*

To u prevodu glasi: Mir neka je na vas stanovnici ovih kuća, vjernici i muslimani, i mi ćemo vam se kad Allah bude htio pridružiti. Molimo da Allah oprost i nama i vama.

Neke koristi posjećivanja mezarja

- Slijeđenje sunneta Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,

- podsjećanje na Ahiret.

Noćni namaz

Neke od posebnosti noćnog namaza:

1. Najbolji namaz nakon obaveznih namaza.
2. Počast vjernika.
3. On je stalna praksa dobrih ljudi.
4. Nalazi se u vremenu kada se Uzvišeni Allah spušta na nama najbliže nebo, a to je zadnja trećina noći.
5. Onaj ko ga klanja je sam i niko ga ne vidi.
6. Noćni namaz je bio među prvim savjetima kojima je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posavjetovao stanovnike Medine.

Uzroci koji pomažu da se obavi noćni namaz:

1. Dova.
2. Redovno obavljanje propisanih namaza
3. Nesjedenje do kasno u noć.
4. Spavanje nakon podne.
5. Ostavljanje grijeha. Neki čovjek je rekao Hasanu: „Ne možemo da ustanemo na noćni namaz.“ Hasan mu je rekao: „Vaši grijesi vam ne daju da ustanete.“
6. Borba sa sobom i svojim prohtjevima.
7. Korištenje pomoćnih sredstava za ustajanje kao: mobitel, navijanje sahata, dogovor sa nekim da pokuca na vrata i sl.

Rezultati i plodovi noćnog namaza:

1. Približavanje Allahu. Za malo posla, dobije se veliki sevap.
2. Noćni namaz sprečava činjenje grijeha.
3. Praštaju se grijesi.
4. Otklanjanje mahana i bolesti od tijela.
5. Dizanje stepeni i deredža.
6. Oponašanje prvih generacija.
7. Noćni namaz pomaže da se ustane na sabah.
8. Obnavljanje Kur'ana.
9. Noćni namaz je jedno od dobrih djela.
10. On je počast vjerniku.

El-Kusuf i El-Husuf – pomračenje Sunca i Mjeseca

El-Kusuf je pomračenje Sunca, a El-Husuf je pomračenje Mjeseca, a postoji i drugi stavovi po ovom pitanju.

U predislamskom periodu neznalice su smatrale da je pomračenje Sunca ili Mjeseca jedan od znakova smrti ili rođenja nekog velikana.

Islam je dokinuo ovakvo jedno neprihvatljivo uvjerenje.

Šta je pohvalno raditi kada se desi pomračenje?

1. Roba ropstva osloboditi.

2. Dati sadaku.
3. Imati na umu da je Allah srdit.
4. Ne smijati se mnogo.
5. Što prije početi sa namazom za pomračenje.
6. Činiti dovu.
7. Tražiti oprost.
8. Donositi tekbire.

Mudrost pomračenja Sunca i Mjeseca¹²

1. Ispoljavanje (Allahove) moći djelovanjem na Sunce i Mjesec.

2. Ukazivanje na ružnoću postupka onih koji obožavaju Sunce ili Mjesec.

3. Ukazivanje na primjer dešavanja koja će biti prilikom Smaka svijeta.

4. Dešavanje izvjesne promjene kada su u pitanju ova dva nebeska tijela¹³, zatim vraćanje u normalno stanje je znak da se trebamo plašiti Allahove kazne i nadati se Njegovom oprost.

Način klanjanja ovog namaza

Klanjaju se dva rek'ata, na svakom reka'atu se čine po dva ruku'a, a to izgleda ovako: Donese se početni tekbir, uči se Fatiha i sura, zatim se učini ruk'u, potom se

---

¹² Ovo je dio govora Ibn-l-Dževzija.

¹³ Tj. promjena u odnosu na ono što se sa njima dešava svakodnevno. (op. rev.)

vrati sa ruku'a i nastavi sa učenjem. Nakon učenja se opet učini ruk'u, podigne se sa njega, a potom učini sedžda. Kada se izvrše ove radnje završen je jedan rek'at. Drugi rek'at biva kao i prvi, s tim da prvi rek'at treba duže trajati od drugog.

Neki propisi vezani za ovaj namaz

1. Propisano je i ženama da klanju namaz za pomračenje.

2. Namaz za pomračenje će se klanjati čak i u vrijeme kada je zabranjeno klanjati, ukoliko bi se u tom vremenu desilo pomračenje.

3. Nakon obavljanja ovog namaza pohvalno je uputiti nekoliko riječi ljudima u vidu hutbe ili vaza.

4. Ukoliko se desi da muktedija zakasni na prvi ruku'u, a stigne na drugi, da li će mu se računati taj rek'at? Ispravno je da onaj kome se ovako desi, da mu se neće računati prvi rekat, nego će nakon predaje selama ustati da ga naklanja, učinivši oba ruku'a.¹⁴

5. Pohvalno je da se dugo uči na kijamu, kao i to da se dugo ostane na ruku'u i na sedždi.

6. Nije propisano da se za ovaj namaz uči ezan ili ikamet, nego treba reći: Es-salatu džami'aten.

---

¹⁴ Iz fetvi uvaženog šejha Ibn Baza.

Zekat

Zekat je treći temelj na kojem se zasniva islamska vjera.

Neki o ciljeva propisivanja zekata:

1. Sprovođenje Allahove naredbe,
2. međusobno potpomaganje bogatih i siromašnih,
3. čišćenje imetka,
4. povećanje bereketa (blagoslova),
5. čišćenje duše od škrtosti,
6. uklanjanje nedaća i bolesti.

Post

Neke od grešaka koje se dešavaju pojedinim ljudima za vrijeme ramazana

1. Greška je to što neki ljudi jedu sve dok mujezin ne kaže: hajja ale-s-salah,
2. greška je da se ne upozori onaj ko jedne ili pije nenamjerno,
3. propuštanje jacije iz razloga da se stigne na teraviju u određenu džamiju,
4. nekorištenje misvaka nakon što Sunce pređe polovinu neba, i kritikovanje onih koji u tom periodu koriste misvak.

Sunneti iftara

1. Požurivanje sa iftarom,
2. odgađanje sehura,
3. iftarenje hurmama,
4. sehurenje hurmama,
5. upućivanje dove prilikom iftara.

Neki od znakova noći Kadr

Potvrđeni i ispravni znakovi:

1. Ona se nalazi u zadnjoj desetini ramazana,
2. tačnije, nalazi se u neparnim noćima zadnje desetine ramazana,
3. to je umjerena noć, niti je previše topla niti hladna,
4. broj meleka u toj noći je veći od broja kamenčića,
5. nakon te noći Sunce se pojavljuje bez svojih zraka, poput diska.

Netačni znakovi ove noći:

1. u njoj psi ne laju,
2. u njoj ne riču magarci,
3. u njoj morska voda biva slatka,
4. u njoh drveće povija svoje grane pokoravajući se Allahu,

5. u njoj se svjetlo vidi čak i u tamnim područjima,

Hadždž, umra i posjeta Poslanikove džamije

Greške koje čine neki ljudi prilikom hadždža, umre i posjete Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem

1. Stalno učenje posebnih dova za svaki krug tavafa, sa'ja i sl.,

2. otkrivanja ramena cijelo vrijeme sve dok se umra ne privede kraju, a sunnet je to raditi samo do kraja prvog tavafa (tavaful-kudum),

3. obavljanje namaza samo u donjem dijelu ihrama, dok je gornji dio otkriven,

4. ljubljenje jemenskog ugla, a ispravno je da se treba samo dotaknuti,

5. potiranje zidova i mekama Ibrahima, te ubjeđenje da je to lijepo činiti,

6. snažno bacanje kamenčića i psovanje šejtana prilikom toga,

7. neulaganje truda da se prilikom boravka na Muzdelifi okrene prema kibli, posebno kada se radi o obavljanju namaza,

8. brijanje ili kraćenje kose sa samo jednog djela glave,

9. ubjeđenje da posjeta džamiji Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ima veze sa obredima hadždža,

10. potiranje vrata sobe Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem,

Koje se životinje smiju ubiti van granica harema i u njegovim granicama

Smije se ubiti: zmija, akrep, pas *akur*¹⁵, lešinar, gavran, i miš.

Opšti bonton i opšta prava

Prava koja imaju pretpostavljeni

Imam Tahavi u svojoj Poslanici veli: „Ne smatramo da se treba boriti protiv pretpostavljenih, pa makar i nepravedni bili, ne treba dovi protiv njih, niti im treba otkazivati pokornost. Kroz pokornost njima se ogleda pokornost Allahu, osim ukoliko ne narede djelo koje je grijeh. Molimo Allaha za njihov popravak i ispravnost.“

Imam Berbehari u svom djelu *Šerhu-s-sunneti* veli: „Kada vidite čovjeka da dovi protiv svojih pretpostavljenih znajte da je takav sljedbenik strasti, a kada vidite čovjeka da dovi za korist pretpostavljenih, znajte da je takav sljedbenik sunneta, uz Allahovu pomoć.“

---

¹⁵ To je svaki pas koji je bijesan i krvoločan, a u to ulazi i lav, tigar, vuk

Zatim veli: „Naređeno nam je da dovimo u njihovu korist i za njihov popravak, a zabranjeno nam je da dovimo protiv njih, pa makar bili i nepravedni, jer njihova nepravda šteti samo njima, dok njihova ispravnost koristi svima.“

Neka od prava starih ljudi¹⁶

1. Poštivanje starijih,
2. kada je u pitanju govor, starijima treba dati prednost,
3. kada je u pitanju jelo i piće, starijima treba dati prednost,
4. obavljanje hadždža za stariju osobu, ako ona nije u mogućnosti,
5. starijoj osobi koja nije u mogućnosti postiti, treba pomoći prilikom nahranjivanja siromaha za svaki dan koji nije postila,
6. upućivanje savjeta imamima kada je u pitanju brže klanjanje, ako u džematu ima starijih ljudi,
7. dozvola za starije žene da mogu otkriti lice, koje je obaveza mladim ženama pokriti,
8. pojedini učenjaci spominju da je sjedenje u namazu koje se zove *dželsetu-l-istirahati*¹⁷, posebno za starije osobe.

---

¹⁶ Iz djela: Ri'ajetu-l-musinnin fi-l-islam, pripremio: Abdullah b. Nasir Es-Sedhan.

¹⁷ Ovo sjedenje je veoma kratko, na njemu se ništa ne uči, a ono izgleda ovako: kada klanjač na prvom rekatu učini drugu sedždu i

Prava roditelja

Obaveznost pokornosti u onome što nije grijeh i zabrana neposlušnosti.

Neki od načina dobročinstva prema roditeljima:

Upućivanje dove u njihovu korist, veselost i ozarenost prilikom susreta sa njima, ljubljenje njihove glave (čela), vraćanje njihovog duga, obavljanje njihovih poslova, lijep odnos prema njihovim prijateljima, spominjanje po lijepom, davanje prednosti njima nad drugim, usrećivanje roditelja kroz davanje poklona, putovanja sa njima, šalu, nespavanje kako bi se njima pomoglo ukoliko su potrebni, a posebno ako su bolesni, održavanje rodbinskih veza koje su usko povezane sa njima, traženje oprost za njih, ispunjavanje njihovih ugovora nakon njihove smrti.

Neki od oblika nepokornosti prema njima:

Gledanje u njih oštrim pogledom, namrštenost prilikom susreta sa njima, nevođenje brige o njihovim zahtjevima, podizanje glasa na njih, kašnjenje u izvršavanju njihovih poslova, što će prouzrokovati njihovu brigu, spominjanje njihovih mahana i loših osobina.

---

kada se podigne sa nje, malo će sjesti kao što sjedi na tešehhudu, neće učiti ništa, a zatim će ustati na drugi rekat. Tako će isto učiniti i kada ustaje sa trećeg na četvrti rekat.

Plodovi i koristi dobročinstva prema roditeljima

1. Time se izražava pokornost Allahu,
2. pokornost Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem,
3. onome ko je pokoran svojim roditeljima i njegova će djeca biti pokorna njemu,
4. produživanje životnog vijeka i uvećanje opskrbe,
5. dobročinstvo prema njima je jedan od razloga primanja dove,
6. to je jedno od najdražih djela Allahu Uzvišenom.

Odgoj djece

Neki od ispravnih načina odgoja djece:

1. Navikavanje da izgovaraju kelimei šehadet,
2. podučavanje nekih zikrova i dova, kao npr. izgovaranje bismille na početku jela i pića, zahvaljivanje Allahu na kraju,
3. omiljavanje namaza i klanjanje sa njima određenih nafila u kući,
4. povećanje njihovih saznanja kroz kazivanja o poslanicima, ashabima. Sve to treba raditi na jednostavan i lak način,
5. usađivanje želje da steknu Allahovu ljubav i Džennet prilikom praktikovanja određenih lijepih postupaka,

6. zastrašivanje Allahovom kaznom ukoliko urade neko loše djelo,

7. treba ih savjetovati da biraju dobro društvo,

8. upisivati ih u škole učenja Kur'ana.

Neki od pogrešnih načina odgoja djece:

1. Usađivanje u njihova srca pristrasnost na teritorijalnoj ili nacionalnoj osnovi,

2. izgovaranje ružnih riječi u njihovom prisustvu,

3. davanje prednost nekom od djece nad drugima,

4. dopuštanje da dijete puno odsustvuje van doma,

5. stalno ophođenje prema njima na grub način,

6. neupozoravanje na grešku koju su učinili,

7. ponižavanje pred gostima ili drugim rođacima,

Neka od prava koja ima komšija

Naređeno nam je da ih poštujemo, zabranjeno nam je da ih uznemiravamo, trebamo se međusobno savjetovati.

Dokazi koji ukazuju na veličinu prava koja imaju komšije

- Džibril je veoma često govorio o pravima komšija,

- puno je savjetovao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je u pitanju poštivanje komšija,

- Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je taj savjet prenosio svome ummetu.

Vrste komšija kada su u pitanju njihova prava

1. Komšija koji ima prava sa tri aspekta: to je komšija koji je musliman i koji nam je rodbina. On ima pravo kao musliman, kao komšija i kao rod.

2. Komšija koji ima prava sa dva aspekta: to je komšija koji je musliman, a koji nam nije rod. On ima pravo kao musliman i kao komšija.

3. Komšija koji ima pravo sa jednog aspekta: to je komšija koji je nemusliman i koji nam nije rod. On ima pravo kao komšija.

Neka od prava islamskih učenjaka

1. Trebamo spoznati prava koja imaju učenjaci,
2. ne smijemo ih ogovarati, jer je ogovaranje njih veći grijeh nego ogovaranje drugih ljudi,
3. ne smijemo se ismijavati sa njima,
4. trebamo se brinuti zbog njihove smrti, pa čak i kada su bolesni,
5. trebamo dovesti u njihovu korist,
6. trebamo spoznati i priznati njihovu vrijednost,
7. ne trebamo žuriti da ih osuđujemo zbog eventualne greške koju učine.

Neke od osobina istinskih (ehlisunnetskih) učenjaka

1. Istinski učenjaci veoma cijene šerijatske tekstove i ničemu ne daju prednost nad njima,
2. oni ne daju prednost razumu nad Objavom,
3. oni vole sve ashabe, bez izuzetka, i staju u njihovu odbranu,
4. oni vole sve pripadnike ehli sunneta, bez obzira odakle bili i kojem narodu i rasi pripadlali,
5. upozoravaju na novotarije, i velike i male,
6. vjeruju u nevidljivo, ako je informacija o tome prenešena vjerodostojnim putem,
7. ne bore se protiv svojih pretpostavljenih i mole Allaha da se poprave,
8. tragovi sunneta se vide u njihovim ibadetima, odjeći i ponašanju,
9. oni savjetuju zajednicu muslimana, blagi su prema muslimanima, i pozivaju u ono što će biti od koristi i na ovome, a i na ovome svijetu.

Neke od osobina učenjaka koji su na zabludi

1. Oni daju prednost razumu nad Objavom,
2. ne cijene šerijatske tekstove, a ponekad se i izigravaju sa njima,
3. odgovaraju na teška pitanja, bez razmišljanja i istraživanja,

4. tragovi sunneta se ne vide u njihovim ibadetima, odjeći i ponašanju,

5. oni napadaju učenjake ehli sunneta i omalovažavaju ih,

6. ne vode brigu o novotarijama, nego čak nekada u njih pozivaju,

7. napadaju sve ili neke ashabe.

Neka od prava koja imaju radnici

Veoma puno radnika je ostavilo svoje domove, otputovali su daleko tražeći svoju opskrbu, zato treba da po pitanju ovoga imamo na umu sljedeće:

Onaj ko se nalazi u svojoj državi i nema potrebu da napušta svoju prodicu kako bi išao raditi negdje daleko, treba da se zahvali Allahu Uzvišenom.

Čovjek treba da se pazi kako ne bi učinio nepravdu nekom od radnika i kako ne bi zapostavio njihova prava.

Treba se paziti i toga da im se kakvo zlo i uvreda ne nanese, kao što rade pojedini ljudi koji se sa njima izigravaju i vrijeđaju ih na nacionalnoj ili rasnoj osnovi.

Ne treba ih opterećavati preko njihovih mogućnosti niti ih treba zaduživati poslovima koji nisu naznačeni u ugovoru, a ako ih se time i zaduži treba im uručiti naknadu za obavljene posao.

Neki poslodavci izdvajaju zekat kao naknadu za posao radnicima, a to je dvostruki grijeh i nepravda. To je nepravda poslodavca prema samom sebi jer je učinio

griješ radeći to nedjelo, a to je ujedno i nepravda prema radniku jer on svakako zaslužuje taj zekat i bez posla kojeg radi.

Poslodavac treba da se trudi da što više muslimana primi u radni odnos, jer je u tome velika korist, duhovna i materijalna. A ako pak primi nemuslimana onda treba da se trudi kako bi mu privolio islam, pojašnjavajući mu osnove islama i šaljući ga na mjesta gdje se to izučava.

Neka od prava koja imaju životinje u islamu

1. Živa životinja se ne smije postavljati kao meta kako bi se vežbalo streljanje,

2. velika je prijetnja upućena onome ko na bilo koji način kažnjava životinje, a poznat je slučaj žene koja je ušla u Vatru zbog toga što je kažnjavala mačku.

3. velika nagrada čeka onoga ko se lijepo ophodi prema životinjama, a posebno kada su one na rubu smrti, što dokazuje slučaj osobe koja je psa napojila vodom, pa joj je Allah oprostio,

4. samilost prema životinjama prouzrokuje Allahovu milost, jer onaj ko se smiluje ovci i Allah će se njemu smilovati,

5. zabranjeno je sjediti na životinjama, ukoliko se ne radi o putovanju,

6. u toku putovanja životinju treba napojiti,

7. prilikom ubijanja ili klanja, prema životinji se treba lijepo ophoditi, veoma dobro nož naoštriti, kako bi joj bilo što lakše,

8. nož sa kojim se kolje životinja ne treba oštriti ispred životinje,
9. ne treba klati životinju dok druga to gleda,
10. životinju je zabranjeno udarati po licu,
11. zabranjeno je žigosanje životinja po licu,
12. zabranjeno je ostavljati životinju gladnu.

Žena u predislamsko doba

U predislamskom dobu žena je smatrana izvorom nesreće i svih vrsta nedaća. Ukoliko bi se rodila djevojčica, smatrali bi to veoma velikom nedaćom i zlim predznakom. Prema njoj se u tom periodu odnosilo grubo i bez imalo milosti. Još za života ona je kao djevojčica bila zakopavana, nije imala pravo na nasljedstvo, a kada bi bila u periodu mjesečnog pranja, niko ne bi htio da bude u njenoj blizini.

Broj razvoda kod njih nije bio ograničen, nego je svako mogao da ženu razvede i da je vrati kad hoće, a ona bi tako u tom stanju živjela veoma nesretna, zlostavljana i ponižena.

Ni u drugim prijašnjim civilizacijama, mimo arapske predislamske, u to doba prema ženi se nije ophodilo na bolji način. Tako je u kineskoj civilizaciji žena smatrana ružnim i pokvarenim šejtanovim djelom, prodavala se i kupovala na trgovima kao obična roba. Sva prava bila su joj uskraćena i ona nije imala pravo da raspolaže imetkom.

Kod Grka je bila poznata izreka: „Žena nema dušu.“ Prosipali bi vrelo ulje na njeno tijelo, vezali bi je za stubove, čak su bile vezane za konjske repove i tako su ih vukli po tlu dok ne bi umrle.

Ni kod jevreja, kršćana i hindusa odnos prema ženi nije bilo bolji, nego se i kod njih prema njoj odnosilo na grub i ponižavajući način. Ovakvo je bilo stanje žene u to doba.

Odnos islama prema ženi

Islam je ženu izveo iz tmina nepravde i lošeg odnosa prema njoj i dao joj puno pravo, te zagovarao pravdu u ophođenju prema njoj.

Islamom su zabranjene sve vrste nepravde prema ženi, zabranjeno je ukopavanje žive ženske djece, a kao vid zahvalnosti na rođenju ženskog djeteta propisano je klanje ovce.

Islam je propisao ženi određeni udio u nasljedstvu. Njoj kao supruzi pripada osmina imetka, ako njen muž ima djece, a ako nema onda joj pripada četvrtina. Kao sestri ili kćerki joj pripada polovina, a ima udjela u trećini zajedno sa sestrama, itd.

U islamu se osoba prema majci mora ophoditi na lijep način i mora biti samilosna prema njoj. Islam je mužu propisao da se na najljepši način ophodi prema svojoj supruzi, dok kao kćerka ona ima pravo na lijep odgoj i blagost.

Islam je počastio ženu i lijepim odnosom prema njoj, prilikom i prije stupanja u bračnu vezu, propisujući zaruku, vjenčani dar, saglasnost žene, bračni ugovor, prisustvo staretelja, dva svjedoka, druge uslove vezane za brak, bračna gozba i sl.

Zatim, islam je ograničio i broj razvoda koji muž može dati supruzi i dao joj je pravo na posebnu vrstu razvoda (el-hul'u) ukoliko nema želje da sa njim boravi, a i propisao joj je i da na putovanje ne ide bez nekoga ko joj je bliži rod (el-mahrem), sve u svrhu njene sigurnosti i bezbjednosti i dr.

Gdje su neprijatelji islama, gdje su neprijatelji čestitosti i hidžaba, gdje su oni koji pozivaju u slobodu žena? Neka nam kažu kakvo je bilo stanje žene prije, a kakvo poslije islama. Ali, mi i nismo u potrebi da slušamo njihove riječi, nego im poručujemo ono što je kazao naš Gospodar: *Nisu slijepe oči nego su slijepa srca u grudima.*

Neke do osobina čestite i dobre supruge

1. Muža čini veselim kada pogleda u nju,
2. pokorava mu se, kada joj naredi nešto što nije grijeh,
3. ne suprostavlja mu se u stvarima koje prezire kada je u pitanju ona i njegov imetak,
4. vodi brigu o sebi kada njega nema,
5. vodi brigu o imetku kada njega nema,

6. ne dopušta ulazak u kuću nikome bez dozvole muža,

7. pomaže i bodri muža u korisnim stvarima,

8. ne posti dobrovoljan post bez dozvole muža,

9. zahvalna je svome mužu na dobru koje joj čini,

10. ne otkriva nikome njegove tajne,

Rekao je Ibn Tejmijje: „Nakon obaveza prema Allahu i Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, ženi su najpreče obaveze prema mužu.“¹⁸

Rasprostranjene greške među ženama

1. Smatra se da je ženi zabranjeno da se uda u vrijeme mjesečnice,

2. oblačenje crne odjeće u vrijeme žalosti,

3. smatra se da je ženi zabranjeno klanje životinja,

4. smatra se da je zabranjeno stavljati kanu u vrijeme mjesečnice,

5. smatra se da ihram žene mora biti određene boje, npr. zelene,

6. smatra se da žena koja ima mjesečnicu ne treba obući ihram na mikatu nego da može odgoditi njegovo oblačenje dok se ne očisti,

7. smatra se da žena koja je u žalosti zbog smrti muža ne smije da se javlja na telefon, pere kosu i kupa se.

---

¹⁸ El-Fetava, 32/275.

Neka od prava koja ima put kojim prolazimo

1. Otklanjanje prepreka sa puta,
2. obaranje pogleda,
3. odgovaranje na selam,
4. pomaganje onome kome je učinjenja nepravda,
5. upućivanje izgubljenog,
6. naređivanje na dobro,
7. odvaraćanje od zla.

Vrijednost nazivanja i širenja selama

1. tim postupkom se širi Allahovo ime među ljudima,
2. selam je uzrok ljubavi među ljudima,
3. selam je uzrok ulaska u Džennet,
4. širenje selama je jedno od svojstva Allahovih evlija,
5. time se širi i oživljava Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, praksu,
6. taj postupak srdi jevreje,
7. to je jedan od uzroka odstranjivanja mržnje i zlobe.

Neki od načina nazivanja selama

Najbolji način je da se kaže: Es-selamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu. Kada ovako izgovori čovjek ima trideset sevapa.

Ako izgovori: Es-selamu alejkum ve rahmetullahi, to vrijedi dvadeset sevapa.

Ako izgovori: Es-selamu alejkum, to vrijedi deset sevapa.

Također, i za odgovor na selam se imaju ovi sevapi, zavisno od načina odgovora na selam.

Jedan od pozdrava je i riječ: merhaben (merhaba).

Vrijednost rukovanja prilikom selama

Prilikom rukovanja u toku selama, grijesi spadaju sa onih koji se rukuju kao što lišće pada sa drveća.

Način odgovora kad nam od nekoga bude selam prenesen

Odgovoriće se: ve alejke ve alejhi-s-selam ve rahmetullahi ve berekatuhu.

Kako će odgovoriti klanjač kada u toku namaza bude pozdravljen selamom?

Odgovoriće išaretom (pokretom) ruke, na način da pruži dlan, tako da unutrašnjost dlana bude okrenuta prema tlu, a druga strana prema nebesima.

Još neki od propisa vezanih za selam su:

Kada se uđe u prostoriju gdje ljudi spavaju, nazvat će se selam na način da se ne probude spavači, a da ga čuju oni koji su budni.

Kada se naiđe pored grupe ljudi u kojoj se nalaze muslimani i nevjernici, nazvat će se selam sa namjerom pozdravljanja samo muslimana.

Selam se ne naziva onome ko vrši nuždu, a ako se selam i nazove, neće se na njega odgovoriti.

Neka od pravila ponašanja vezanih za spavanje

1. Treba proučiti zikrove i dove vezane za spavanje. Tih zikrova je mnogo, a neki od njih su:

-učenje sure El-Ihlas, El-Felek i En-Nas, puhanje u dlanove, a zatim potiranje tim dlanovima po cijelom tijelu. To se radi tri puta,

-učenje ajetu-l-kursijje,

-učenje dove:

بِسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي، وَبِكَ أَرْفَعُهُ، إِنَّ أَمْسَكَتَ
نَفْسِي فَأَرْحَمَهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَأَحْفَظُهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ

الصَّالِحِينَ

*Bismike rabbi ved'atu dženbi, ve bike erfe'uhu,
in emsekte nefsi ferhamha ve in erselteha fahfezha bima
tahfezu bihi ibadeke-s-salihine.*

Allahu moj, u Tvoje ima liježem i u Tvoje ima se dižem. Allahu moj, ako mi uzmeš dušu, oprosti mi, a ako je ostaviš, sačuvaj me kao što čuvaš Svoje dobre robove.

-učenje dove:

اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا
وَمَحْيَاهَا، إِنَّ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ أَمَتَّهَا فَاعْفِرْ لَهَا، اللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ.

Allahumme inneke halakte nefsi ve ente teveffaha, leke mematuha ve mahjaha, in ahjejteha fehfezha ve in emetteha fagfir leha. Allahumme inni es'eluke-l-afijete.

Allahu moj, Ti si me stvorio i Ti ćeš mi dušu oduzeti. Tebi pripada i moj život i moja smrt. Ako me ostaviš u životu, čuvaj me, a ako me usmretiš oprosti mi. Allahu, ja te molim spas od svih nedaća i bolesti.

- treba proučiti po trideset i tri puta subhanallah i elhamdulillah, a Allahu ekber treba da se prouči trideset i četiri puta.

- treba da prouči:

اللَّهُمَّ أَسَلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ
وَجْهِي إِلَيْكَ رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنْجَى مِنْكَ إِلَّا
إِلَيْكَ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ.

Allahumme eslemtu nefsi ilejke, ve fevvedtu emri ilejke, ve vedždžehtu vedžhi ilejke, ragbeten ve rahbeten ilejke, la meldže'e ve la mendža minke illa ilejke, amentu bi kitabike-l-lezi enzelte ve bi nebijjike-l-lezi erselte.

Allahu, predajem Ti se svojom dušom i prepuštam svoj slučaj Tebi i okrećem prema Tebi lice svoje žudeći za Tobom i strahujući od Tebe, jer su i utočište i spas samo kod Tebe. Vjerujem u Tvoju Knjigu koju Si objavio i u Tvog Vjerovjesnika koga Si poslao.

2. Ne treba spavati na krovu ili na balkonu koji nisu ograđeni,

3. Ne treba spavati na stomaku,

4. Lijepo je spavati na desnoj strani,

5. Lijepo je spavati pod abdestom,

6. Prije spavanja treba prekriti posude sa hranom i pićem,

7. Desna strana treba biti okrenuta prema kibli,

8. Vatru treba ugasiti,

9. Posteljину treba otresti prije spavanja,

10. Ne treba spavati sam u prostoriji,

11. Ako se jede, ruke treba oprati prije spavanja,

12. Allaha treba spomenuti ako nas uhvati strah,

13. Allaha treba spomenuti ako nas uhvati nemir,

14. Ako smo među ljudima, ne treba spavati na leđima sa nogom preko noge, kako se ne bi otkrilo stidno mjesto.

Propisi ponašanja vezani za lijepe snove

1. treba zahvaliti Allahu na lijepim snovima,
2. o lijepim snovima treba pričati onome ko nam je drag,
3. treba da se nadamo dobru kada sanjamo lijepe snove,
4. treba se paziti i čuvati umišljenosti i samodopadljivosti.

Propisi ponašanja vezani za ružne snove

1. Allaha treba moliti zaštitu od zla koje ružni snovi sa sobom nose,
2. treba zatražiti utočište kod Allaha od prokletog šejtana,
3. treba biti ubjeđen da nam loši snovi ne mogu nauditi,
4. o ružnim snovima ne treba kazivati nikome,
5. treba uzeti abdest,
6. treba klanjati dva rekata,
7. treba se okrenuti na drugu stranu,
8. treba pljucnuti tri puta na lijevu stranu.

Neka od pravila vezanih za sijelo

1. nazivanje selama prilikom pristupanja sijelu,

2. treba sjesti tamo gdje se završava kružook, a ako nam neko ponudi i napravi mjesto kod sebe, treba tu da sjednemo,

3. ako vlasnik kuće u kojoj je sijelo želi da određenog čovjeka postavi na posebno mjesto, to treba ispoštovati,

4. ne treba previše pogled usmjeravati na sve strane kružooka, kako to ne bi odvratilo pažnju drugima koji sjede,

5. u toku sijela ne treba ispružiti noge osim ako za to ne postoji opravdan razlog ili ako su prisutni na sijelu toliko bliski i prisni prijatelji pa nema smetnje,

6. treba se truditi da se na sijelu govori samo ono što je korisno, a da se izbjegne ono što je nekorisno,

7. nakon završetka sijela treba proučiti dovu:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،

أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

Subhanekellahumme ve bi hamdike, ešhedu en la ilahe illa ente, estagfiruke ve etubu ilejke.

Slavljen si, Allahu moj, i hvaljen, nema Boga osim Tebe, od Tebe oprost tražim i tebi se kajem.

8. kada se napušta sijelo treba nazvati selam.

Neka od pravila vezanih za traženje dozvole prilikom ulaska u kuću

1. Prilikom otvaranja vrata treba stajati po strani,

2. prilikom kucanja na vrata treba istovremeno nazvati selam,

3. ne smije se gledati kroz otvor na vratima,

4. ukoliko vlasnik kuće bude pitao ko kuca na vrata, treba kazati svoje ime, a ne: „Ja.“,

5. onaj ko dolazi u posjetu treba da bira vrijeme, a ne da dolazi kada je vrijeme spavanja ili odmora,

6. ako nas kojim slučajem vlasnik ne primi, treba se vratiti bez imalo ljutnje, imajući na umu riječi Uzvišenog Allaha: *Ako vam se kaže: Vratite se, vi se vratite, jer to vam je bolje.*

Pravila ponašanja vezana za putovanje

1. Treba proučiti putnu dovu prije polaska, a koja glasi:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ. سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ
لَنَا هَذَا، وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ، وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ اللَّهُمَّ إِنَّا
نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَى، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى،
اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ
الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ

مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ
وَالْأَهْلِ.

Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber. Subhane-l-lezi sehmare lena haza ve ma kunna lehu mukrinine, ve inna ila Rabbina le munkalibun. Allahumme inna nes'eluke fi seferina haza el-birre, ve-t-takva ve mine-l-'ameli ma terda. Allahumme hevvin 'alejna seferena haza va-tvi' 'anna bu'dehu. Allahumme Ente-s-Sahibu fi-s-sefari v-l-halifetu fi-l-ehli. Allahumme inni e'uzu bike min va'sai-s-seferi ve keabeti-l-menzari ve su i-l-munkalebi fi-l-mali ve-l-ehli.

Allah je najveći, Allah je najveći, Allah je najveći. Neka je slavljjen Onaj Koji nam je omogućio ovo putovanje, a mi ga ne bismo bili sposobni obaviti sami. Mi se, doista, Gospodaru našem vraćamo. Allahu, molimo Te da nas prati dobro na putu našem i odanost Tebi, a od naših djela samo ona kojima si Ti zadovoljan! Allahu, olakšaj nam ovo putovanje, a razdaljinu njegovu podnošljivom! Allahu, Ti si Gospodar na putu i Čuvar u porodici, zato zaštititi me od zamora i nesreća na putu, te tuge koja bi me mogla zadesiti zbog imovine i porodice!

2. kada se uspinje, treba donositi tekbir: Allahu ekber,

3. kada se silazi, treba slaviti Allaha: subhanallah,

4. kada se vrati sa putovanja treba klanjati dva rekata u džamiji,

5. ne treba da se zaustavlja na pola puta,

6. kada se putnik želi odmoriti, a pred kraj je noći pa hoće da malo odspava, onda neće leći na način koji ga može odvesti u dobok san, kako ne bi prespavao sabah. A ako bude želio odspavati na početku noći onda će staviti dlan na obraz, a ostali dio ruke na tlo.

7. kada se zaustavi na nekom mjestu, proučiće:

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

Utječem se Allahovim savršenim riječima od zla onoga što je stvorio.

Propisi vezani za praznike

- Prije polaska na klanjanje ramazanskog bajrama lijepo je pojesti neparan broj hurmi, dok je kod kurbanskog bajrama lijepo ne uzimati hranu sve dok se ne vrati sa bajrama, a prvo što treba jesti je kurbansko meso.

- Lijepo je obući najljepšu odjeću.

- Lijepo je otići jednim putem, a vratiti se drugim.¹⁹

Propisi koji su preneseni od ashaba

- Kupanje prije namaza.

- Čišćenje zuba (misvakom).

---

¹⁹ Neki kažu da je mudrost propisivanja ovog propisa da osobi svjedoče dva puta kojim je prolazio.

- Mirisanje.

- Neki učenjaci vele da je tom prilikom lijepo ukloniti dlake ispod pazuha, sa stidnog mjesta i lijepo je odsjeći nokte, jer svi ovi postupci su jedna vrsta ukrašavanja.

- Ashabi su jedni drugima čestitali riječima: Tekabbelellahu minna ve minkum ili: Allah neka primi i od nas i od vas.

Neke od vrlina

1. samoobračun i preispitivanje,
2. spoznaja i poštivanje prava koje imaju učeni ljudi,
3. poštivanje starijih,
4. samilost prema mlađem naraštaju, a posebno prema siročadima,
5. pomaganje drugome u kojem se ne očekuje neka vrsta nagrade od drugih,
6. međusobno savjetovanje,
7. širenje selama,
8. vedro lice,
9. posjećivanje bolesnih,
10. prisutvovanje dženazama,

Stvari koje ne treba odbiti ukoliko nam se ponude

- mlijeko,
- jastuci (da se naslonimo),

- miris,
- bosiljak.

Pravila ponašanja vezana za odjeću

1. Kada se na nekom vidi nova odjeća, treba kazati:

الْبَسَ جَدِيدًا، وَعِشْ حَمِيدًا، وَمُتْ شَهِيدًا.

Ilbes džediden, ve 'iš hamiden, ve mut šhiden.
Oblačio novo, živio zahvalno i preselio kao šhid.

2. Kada obuče novi veš, treba da kaže:

اللَّهُمَّ أَنْتَ كَسَوْتَنِي هَذَا الثَّوْبَ، فَلَكَ الْحَمْدُ،
أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ.

Allahumme ente kevsteni haza-s-sevbe, fe leke-l-hamdu, es'eluke min hajrihi ve hajri ma suni'a lehu.

Allahu moj, Ti si taj Koji mi je obezbjedio da obučem ovu odjeću i hvala Ti na tome. Molim Te za njeno dobro i za dobro zbog kojeg je proizvedena.

3. Kada se skida odjeća radi spavanja ili kupanja, treba kazati: bismillahi (u ime Allaha).

4. Najbolje je da se obuče odjeća bijele boje.

5. Treba se paziti odjeće koja prelazi preko članaka ili ih prekriva.

6. Sa odjeće, ako postoji, treba ukloniti ružan miris.

7. Kada se nešto želi obući, treba otpočeti sa desnom stranom.

Kihanje

1.

Način zahvale Allahu prilikom kihanja – elhamdu lillahi rabbi-l-'alemin

Način nazdravljanja – Jerhamukellahu

Način odgovora – Jagfirullahu lena ve lekum

2.

Način zahvale Allahu prilikom kihanja– elhamdu lillahi 'ala kulli halin

Način nazdravljanja – Jerhamukellahu

Način odgovora – Jehdikumullahu ve juslihu balekum

3.

Način zahvale Allahu prilikom kihanja – elhamdu lillahi

Način nazdravljanja – Jerhamukellahu

Način odgovora – Jehdikumullahu ve juslihu balekum

Pravila ponašanja prilikom zijevanja

1. Ne treba dizati glas.
2. Prigušivanje glasa koliko god se to u mogućnosti.
3. Treba staviti ruku na usta.
4. Ne treba puštati glas prilikom zijevanja, pa govoriti: aaaaaah!

Neka od opravdanja za neodazivanje na svedbenu gozbu

1. Opravdanje vezano za vrijeme, kao npr. da ta gozba bude u vrijeme farz namaza.
2. Opravdanje vezano za mjesto, kao npr. da se na tom mjestu nalazi što je vjerom zabranjeno.
3. Opravdanje vezano za hranu, kao npr. da se na tom mjestu konzumira samo haram hrana.
4. Opravdanje vezano za piće, kao npr. da se na tom mjestu konzumiraju pića koja su haram.
5. Opravdanje vezano za osobe, kao npr. da na tom mjestu budu ljudi poznati po javnom činjenju grijeha i pokvarenosti.
6. I druga opravdanja poput prisustva ružnih riječi i postupaka.

Neka od pravila vezanih za jelo i piće

1. Prije početka jela treba proučiti bismillu.

2. Ako se zaboravi bismilla na početku jela, treba kada se sjeti proučiti: bismillahi fi evvelihi ve ahirihi (U ime Allaha na početku i na kraju jela).

3. Na kraju jela se treba zahvaliti Allahu riječima: elhamdulillah.

4. Treba jesti ispred sebe.

5. Ono što je palo od hrane, treba pojesti.

6. Ne treba puhati u hranu.

7. Ako je hrana vrela, treba je ostaviti dok ne nestane vrelina i dim.

8. Treba jesti sa tri prsta.

9. Treba uzimati male zalogaje, a ne previše velike.

10. Prije pranja, prste treba polizati.

11. Ne treba da naslanjati tokom jela na nešto.

Propisi vezani ja jedenje datula (hurmi)

1. Lijepo je da postač prekine svoj post sa hurmom.

2. Lijepo je i da se hurma nađe među sehurskom hranom.

3. Prije nego se krene na Ramazanski bajram treba pojesti neparan broj hurmi.

4. Zabranjeno je da se istovremeno zajedno jedu dvije ili više hurmi.

5. Košpicu hurme treba staviti između srednjeg prsta i kažiprsta, a zatim je baciti.

6. Ukoliko se najutro pojedje sedam hurmi *adžva*, toga dana uz Allahovu pomoć ne može naštetiti ni sihr ni otrov.

Neki načini liječenja (suzbijanja) srdžbe

1. Načini koji se moraju u praksi primjeniti:

- zatražiti zaštitu kod Allaha,
- ako osoba stoji, treba da sjedne,
- ako osoba sjedi, treba da legne,
- ćutnja,
- abdest,
- namaz.

2. Načini koje čovjek mora imati na umu:

- treba da se sjeti Allahove nagrade za suzbijanje srdžbe,
- treba da se sjeti da šejtan želi proizvesti njegovu srdžu i da mu pomaže u tome,
- treba da ima na umu da srdžba proizvodi mržnju i zlobu,
- treba da zamisli sebe i svoj izgled kada je srdit, jer to utiče da se čovjek promijeni i da suzbije svoju srdžbu.

Razlozi koji vode ka srdžbi

1. prekomjerna šala,
2. samodopadljivost i uzdizanje nad drugima,

3. izrugivanje i ismijavanje sa drugima,
4. uvjerenost da srdžba od znakova muškosti i hrabrosti.

Vrste srdžbe

1. Pohvalna srdžba, a to je srdžba radi Allaha.
2. Pokuđena srdžba, kao npr. srdžba zbog nečega što ne vrijedi, zbog narodne pripadnosti.
3. Dozvoljena srdžba, a to je ona srdžba koja se ulazi niti u jednu prethodno spomenutih, i kojom se ne prelaze Allahove odredbe i propisi.

Propisi vezani za vjetar

1. Vjetar ne treba psovati i vrijeđati,
2. Kada vjetar zapuše, treba proučiti:

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ هَذِهِ الرِّيحِ وَخَيْرِ مَا فِيهَا وَخَيْرِ مَا
أَمَرْتُ بِهِ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذِهِ الرِّيحِ وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ
مَا أَمَرْتُ بِهِ.

Allahumme inna nes'eluke min hajri hazihi-r-rihi va hajri ma fiha ve hajri ma umiret bihi. Ve ne'uzu bike min šerri hazihi-r-rihi ve šerri ma fiha ve šerri ma umiret bihi.

Allahu moj, mi Te molimo za dobro ovog vjetra, za dobro onoga što on sa sobom nosi i zbog čega je poslat i utičemo Ti se od zla ovog vjetra, zla onoga što on sa sobom nosi i zla zbog kojeg je poslat.

3. Kada puhanje vjetra postane jako, treba proučiti:

اللَّهُمَّ لَفْحًا لَا عَقِيمًا.

Allahumme lakhan la akimen.

Allahu, učini ovaj vjetar korisnim i za plod dobrim, a ne neplodnim.

Sunneti vezani za kišu

Šta je sunnet učiti kada pada kiša?

اللَّهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا.

Allahumme sajjiben nafi'an.

-Allahu moj, za kišu Te korisnu molimo.

اللَّهُمَّ صَيِّبًا هَنِئًا.

-Allahumme sajjiben heni'en.

Allahu moj, za kišu Te ugodnu molimo.

-Ukoliko se bojimo štete koju može nenijeti kiša, treba proučiti:

اللَّهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا، اللَّهُمَّ عَلَى الْآكَامِ
وَالظَّرَابِ، وَبُطُونِ الْأَوْدِيَةِ، وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ.

Allahumme havalejna ve la ‘alejna. Allahumme ale-l-akami ve-z-zirabi ve butuni-l-evdijeti ve menabiti-š-šedžeri.

Allahu moj, spusti kišu oko nas, a ne na nas. O Allahu, na humusno zemljište i na kršovite stijene, u utrobe dolina i korijene drveća.

Šta je sunnet uraditi kada pada kiša?

- Treba otkriti glavu kako bi je dohvatila kiša.
- Treba vrijeme kada pada kiša iskorisiti za upućivanje dove.

Bolesnik

1 – Vrijednost posjete bolesniku

Onaj ko ide da posjeti bolesnika je u džennetskom voćnjaku sve dok ne sjedne, a kada sjedne prekrije ga milost. Ako uvečer ode u posjetu bolesniku blagosilja ga sedamdeset hiljada meleka, sve dok ne osvane, a ako ode ujutro blagosilja ga isti toliki broj sve dok ne omrkne.

Meleki takvom uče dovu:

طَبَّتْ وَطَابَ مُمْشَاكَ وَتَبَوَّاتَ مِنَ الْجَنَّةِ مَنْزِلًا.

Tibte ve tabe memšake ve tebevve'te min-l-dženneti menzilen.

Da ti Allah da dobro i ovoga i onoga svijeta, da ti blagoslovi tvoje putovanje i da ti podari visok stepen u Džennetu.

2 – Propisane dove tom prilikom

لَا بَأْسَ، طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

La be'se, tahurun inšaAllah.

Nema problema, čist si uz Allahovu dozvolu.

أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ.

Es'elullahe-l-'azime rabbe-l-arši-l-'azimi en ješfijeke.

Molim Veličanstvenog Allaha, Gospodara Arša Veličanstvenog da te izliječi. Ovo se prouči sedam puta.

3 – Treba biti optimista kada se dođe u posjetu bolesniku i pokušati taj optimizam prenijeti na njega.

4 – Lijepo je i čovjek će imati sevap ako posjeti bolesnika, a sa njim u sobi ima još ljudi koji su bolesnici da i njih obuhvati svojom posjetom. Mnogi ljudi ne vode brigu kada se radi o ovom pitanju.

5 – Bolesnika ne treba prisiljavati da jede.

6 – Neki ljudi misle da je bolest samo nedaća koja se desila nekome, pa tako čujemo neke od njih kako govore: Taj i taj to ne zaslužuje. Posebno ovo čujemo ako

se radi o osobi koja je poznata po dobru. A ovakvo nešto kazati je greška sa dva aspekta:

Greška je to jer predstavlja loše ophođenje prema Allahu i kao da se time prigovara Allahu na Njegovoj odredbi.

A bolest je nekada dobro za roba kojim se podiže njegov stepen.

Kao objašnjenje ovome je sljedeće:

Bolest ima nekoliko stanja: Ona nekada bude otkup za prijašnje grijeha, nekada se njome podiže stepen čovjeka kod Allaha, a nekada mu ona bude kazna i opomena zbog loših djela koje čini.

Rezultati i plodovi koji proizilaze iz nedaća koje zadesu čovjeka:

- Spoznaja Allaha Uzvišenog i Njegove svemoći.
- Spoznaja čovjekove nemoći i slabosti.
- Iskrenost u ime Allaha, jer čovjek spozna da se u nedaćama nikome ne može obratiti osim Allahu i da te nedaće niko osim Njega ne može otkloniti.
- Povratak Allahu Uzvišenom.
- Poniznost i dova.
- Blagost prema onome ko je prouzrokovao nedaću (ili koga ga zadesila nedaća).
- Oprost prijestupniku i uzročniku nedaće.
- Strpljivost.
- Radost zbog koristi koje može prouzrokovati određena nedaća.
- Zahvalnost.

- Čišćenje od grijeha.
- Spoznaja blagodati zdravlja i zahvalnost na njoj.
- Nagrada na Onome svijetu.
- Skriveni rezultati koje čovjek nekada ne vidi.
- Nedaće sprečavaju čovjeka na se oholi.²⁰

Greške vezane za uroke

1. Bacanje hrane ili pića zbog bojazni da ga neko od pristunih ne urekne.
2. Uvjerenje da klanjanje dženaze namaza uzročniku uroka uklanja urok.
3. Stavljanje žige ispod odjeće urečenog i uvjerenje da to uklanja štetu.
4. Nevođenje brige o tome da se spriječi urok ako postoji bojazan da se neko urekne. Sunnet je, kada se vidi nešto što nas oduševljava da molimo Allaha za blagoslov.

Neki od uzroka lijenosti

1. Činjenje grijeha.
2. Nepodsjećanje na smrt i onoga što slijedi iza nje.
3. Nečitanje Kur'ana.
4. Nevođenje brige o redovnom učenju propisanih zikrova.
5. Odugovlačenje.

---

²⁰ Viddjeti: Subki, Mu'idu-n-ni'ami ve mubidu-n-nikami, str. 120-122.

6. Nepostojanje osjećaja za nagradom koja se dobiva činjenjem dobra.
7. Samopohvala.
8. Netraženje savjeta i odbijanje istih kada nam se ponude.

Lijek za lijenost

1. Iskrenost u ime Allaha.
2. Stalno činjenje dove i poniznost radi Allaha.
3. Borba za samim sobom i tjeranje na činjenje dobra, i ostavljanje grijeha.
4. Spominjanje Allaha općenito, a posebno se to odnosi na čitanje Kur'ana i zikrove.
5. Druženje sa dobrim ljudima općenito, a posebno sa učenicima.
6. Čitanje biografija naših dobrih prethodnika i uzimanje pouke iz njihovih postupaka, visokih ambicija i čvrstih odluka.

Šta nam olakšava pamćenje Kur'ana?

1. Iskrena dova da nam se olakša pamćenje Kur'ana.
2. Cilj treba da bude Allahovo zadovoljstvo.
3. Postojanje dnevnog rasporeda ili po mogućnosti potpuno se treba posvetiti samo tome.
4. Slušanje onoga što se treba naučiti od učača koji pravilno uči.

5. Obnavljanje Kur'ana u vrijeme koje se prethodno odredi i tjeranje samog sebe da se ne propusti već određeni termin.

6. Treba koristiti jednu štampu mushafa kako bi se što bolje pamtilo i kako bi se ajeti što bolje učvrstili u pamćenje.

7. Ponavljati deset puta ono što se naučilo, hodajući, stojeći, sjedeći i ležeći.

8. U namazu obnavljati novo gradivo koje se zapamtilo.

9. Čitanje komentara ajeta koji su se zapamtili.

10. Čuvanje od svih vrsta grijeha, jer oni utiču na zaboravljanje onoga što se naučilo. Dahhak veli: „Zaboravljanje Kur'ana biva samo zbog grijeha, jer Allah veli: ***Bilo koja nedaća koja vam se desi je zbog onoga što činite, a On mnogo toga i oprost.*** A ima li veće nedaće od zaboravljanja Kur'ana?!

Kakva treba biti uloga studenta u njegovom društvu

- On treba da bude uzor u svemu što je dobro.
- Treba da ima smireno i čisto srce.
- Treba biti na usluzi ljudima.
- Svoja obećanja treba da ispunjava.
- Treba da drži do svog dostojanstva.
- Treba da bude blag.
- Treba da bude ponizan.
- Treba da se trudi da stekne naklonost ljudi.

- Treba da širi korisno znanje.

Šejtanovo zlo se generalno svodi na šestero²¹

- Nevjerstvo, mnogoboštvo i neprijateljstvo prema Allahu i Poslaniku.

- Novotariju.

- Velike grijehе.

- Male grijehе.

- Stvari koje su same po sebi dozvoljenje, a za koje čovjek nema ni nagradu ni kaznu.

- Zanimanje stvarima koje su manje vrijedne, a zapostavljanje onih vrijednih.

Ako šejtan ne može da putem ovih stvari utiče na čovjeka onda se trudi da spletkari putem svojim pomagača među ljudima i džinnima.

Načini tjeranja šejtana od sebe

Šejtan se iz kuće tjera učenjem sure El-Bekare. Prilikom spavanja se tjera učenjem ajetu-l-kursije. U trenutku srdžbe se tjera učenjem eu'ze. Bismilom se tjera od jela i pića, a trenutku ulaska u kuću se tjera spomenom imena Allahovog.

- Kod spolnog odnosa šejtan se tjera dovom:

---

²¹ Ibn-I-Kajjim, Tefsiru-l-mu'avizetejn. Vidi: Bedai'u-l-fevaid, 2/260-261.

اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا.

Allahume džennibne-š-šejtane ve džennibi-š-šejtane ma rezaktena.

Allahu, odstrani šejtana od nas, a i od onoga čime nas opskrbiš.

Kada se usniju ružni snovi, šejtan se tjera učenjem eu'ze.

- Kada nam, dok smo u namazu, šejtan došaptava ono što nas odvraća od namaza, treba proučiti:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ خَنْزَبٍ.

E'uzu billahi min Hanzeb.

Utičem se Allahu od šejtana Hanzeba (koji je zadužen da odvraća od namaza).

Nakon što se to prouči treba pljucnuti na lijevu stranu tri puta.

Kada se ulazi u džamiju, od šejtana se štiti riječima:

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ،

مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

E'uzu billahi-l-azimi ve bi vedžhihi-l-kerimi ve sultanihi-l-kadimi mine-š-šejtani-r-radžimi.

Utječem se Uzvišenim Allahom, Njegovim plemenitim licem i Njegovom iskonskom snagom od prokletog šejtana.

- Prije učenja Kur'ana šejtan se tjera riječima:

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

E'uzu billahi mine-š-šejtani-r-radžimi.

Utječem se Allahu od šejtana prokletog.

- Također se prije učenja Kur'ana može proučiti i:

أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ مِنْ

هَمْزِهِ، وَنَفْخِهِ، وَنَفْسِهِ.

E'uzu billahi-s-semi'i-l-alimi mine-š-šejtani-r-radžimi, min hemzihi ve nefhihi ve nefsihi.

Utječem se Allahu, Koji sve čuje i sve zna, od prokletog šejtana, njegovog došaptavanja, njegove nadmenosti i njegovog zavođenja.

Neki od velikih grijeha

- Širk, a on je najveći grijeh.
- Ostavljanje namaza.
- Ubistvo.
- Nedavanje zekata.
- Ostavljanje posta u danima ramazana bez opravdanja.

- Neobavljanje hadždža i pored mogućnosti da se obavi.

- Nepokornost roditeljima.
- Prekidanje rodbinskih veza.
- Potvora čestitih vjernica.
- Blud.
- Sihr.
- Bježanja sa bojnog bolja.
- Kamata.
- Homoseksualizam.
- Nepravedno korištenje imetka siročadi.
- Laž.
- Oholost, nadmeno ponašanje.
- Mito i korupcija.
- Pretvaranje (licemjerstvo).
- Prenošnje tuđih riječi s ciljem zavađanja ljudi.
- Puštanje odjeće ispod članaka.

Neki od postupaka koje šejtan čini

1. Konzumiranje hrane i pića lijevom rukom.
2. Uzimanje onoga što nam se daje lijevom rukom.
3. Korištenje obuće na samo jednoj nozi prilikom hoda.
4. Sjedenje na liniji koja razdvaja hlad od sunčeve svjetlosti.
5. Šejtan pojede hranu koja je pala na tlo, ako je onaj kojem je ona ispala ne pojede.

6. Odlazak sam na putovanje, a prema nekim učenjacima to se odnosi na putovanje putem kojim nije uobičajeno da se ide.

7. Žurba.

8. Kockanje.

Grijesi

Uzroci grijeha

Mnogo je uzroka koji vode ka grijehu i griješenju, ali se svi oni svode na tri:

1. Vežanost srca za nekog pored Allaha, što može odvesti u nevjerovanje.

2. Pokornost svojoj srdžbi, što može odvesti u nepravdu.

3. Pokornost strastima, što može odvesti u razvrat.

Tragovi grijeha na društvo, općenito

1. Bolesti i iskušenja koja nisu postojala prije.

2. Suša i beskišno vrijeme.

3. Nepostojanje berićeta u opskrbi.

4. Pojava međusobne mržnje i zlobe.

Tragovi grijeha na pojedinca koji ih čini

1. Odbojnost prema Allahu koja se javlja u čovjekom srcu.

2. Odbojnost prema dobrim ljudima koja se javlja u čovjekovom srcu.
3. Otežanost izvršavanja poslova.
4. Tama čovjekovog srca.
5. Skraćivanje životne dobi i nepostojanje berićeta u opskrbi.
6. Nepostojanje ljubomore u čovjekovom srcu.
7. Gubljenje stida.
8. Gubljenje slasti u činjenju ibadeta.
9. Osjećaj straha u srcu.

Kako se spasiti od grijehanja?

1. Iskreno upućivanje dove Allahu da se spasimo od grijeha.
2. Napuštanje grijeha.
3. Čvrsta odluka da se ne vrati grijehu.
4. Žaljenje zbog počinjenog grijeha.
5. Učestalo traženje oprosta od Allaha.
6. Vođenje brige o izvršavanju obaveza (farzova).
7. Druženje sa dobrim ljudima.
8. Udaljenost od lošeg društva.
9. Stalni samoobračun.

Zabranjene radnje

1. Spavanje na stomaku,
2. spavanje na krovu ili balkonu koji nisu ograđeni,
3. oslanjanje na lijevu ruku iza leđa,

4. sjedanje između dvije osobe osim sa njihovom dozvolom,
5. dizanje jednog čovjeka kako bi na to mjesto sjeo neko drugi,
6. sjedenje na kaburu,
7. pijenje direktno sa otvora posude,²²
8. bacanje kamenčića tako što se stavi između dva prsta, pa se jednim prstom jako ispali, koje je spomenuta u hadisu: „**Njime se ne može niti šta uloviti niti neprijatelj savladati, nego samo nekome oko izbiti ili zube slomiti.**”
9. udaranje u lice,
10. pravljenje prolaza kroz džamiju,
11. odlazak u mjesta gdje je neki narod kažnjen ili uništen osim zbog uzimanja pouke,
12. puno smijanja,
13. zaustavljanje i odmaranje na sredini puta,
14. obavljanje nužde po putevima, hladovinama ili ispod stabala koja daju plodove,
15. plašenje muslimana,
16. uperivanje oružja u muslimana,
17. učestalo gledanje u gubavca,

---

²² Tj. pijenje iz otvora posude čiji sadržaj se ne vidi. U *Kuvajtskoj fikhskoj enciklopediji* stoji: „Neki učenjaci su rekli da je mudrost zabrane nesigurnost da li je nešto od insekata ušlo posudu (mješinu) sa vodom, pa da prilikom pijenja uđe u usta onog ko pije, a da on to ne zna.“ *El-Meusuatul-fikhijjetul-kuvejtijje*, 6/228. (op. rev.)

18. psovanje i vrijeđanje vjetra, pijetla, vremena, mrtvaca, groznice.

Kako odstraniti zavidnost među prijateljima?

1. Dovom kada on nije prisutan.
2. Pokušajem približavanja sa njima i pitanjem o njegovom stanju i stanju njegove porodice.
3. Posjećivanjem i ukazivanjem na položaj kojeg ima.
4. Nedopuštanjem da ga neko ogovara i omalovažava.
5. Davanjem prednosti njemu u odnosu na sebe.
6. Traženjem savjeta od njega i ukazivanjem da nam je stalo do njegovog mišljenja, jer to je jedan od najboljih načina tjeranja šejtana.
7. Davanjem poklona.

Kako odagnati zlo zavidnika?

1. Traženjem Allahove zaštite.
2. Bogobojažnošću.
3. Strpljenjem prema zavidniku.
4. Pouzdanje u Allaha.
5. Nerazmišljanjem o zavidniku.
6. Iskrenim ispovijedanjem vjere i okrećanjem (posvećenošću) Allahu.

7. Pokajanjem od grijeha koji su uzrok ovladavanja njegovih neprijatelja nad njime.

8. Sadakom i dobročinstvom koliko je god u mogućnosti.

9. Gašenjem vatre zavisti činjenjem dobročinstva prema zavidniku.

10. Ova tačka spaja sve prethodne, a sadržana je u ostvarivanje čistog monoteizma, i premeštanje misli iz razmišljanja o uzrocima ka razmišljanju o Uzročniku, Silnom i Mudrom. Kada čovjek ostvari čisti monoteizam, iz njegovog srca izađe strah od svega mimo Allaha, i neprijatelj mu izgleda previše bezazlen da bi ga se bojao.²³

Znakovi zavidnika

1. Raduje se kad njegov brat musliman kojem zavidi nešto pogriješi.
2. Lijepo se osjeća dok sluša kako se ogovara onaj kome zavidi.
3. Kada spomene onog kome zavidi, umanjuje njegov značaj.
4. Raduje se kada onaj kome zavidi odsustvuje za nekog sijela ili izleta, kako bi on bio u centru pažnje.
5. Osjeća tjeskobu kada se u njegovom prisustvu pohvali onaj kome zavidi.

---

²³ Tefsiru-l-mu'avizetejn, Ibn-l-Kajjim. Pogledati: Bedai'u-l-fevaidi, 238-245.

6. Pokušava da nađe greške onome kome zavisi, a sa kim se nadmeće u nečemu.
7. Ne osjeća svoju zavist prema bratu muslimanu, što je dokaz slabosti njegovog imana i da ga je šejtan obmanuo.

Kamata, blud i rijaluk²⁴

الربا – الزنا – الربا

Ove riječi su slične u izgovoru i pisanju,²⁵ i međusobno su srodne, jer ih je sve Allah Uzvišeni zabranio.

Kamata uništava imetak,
blud uništava ugled i čast,
dok rijaluk uništava dobra djela.

Svi ovi postupci lišavaju čovjeka berićeta i stvaraju mu probleme i nedaće.

Samoobračun

Najbolje vrijeme za samoobračun:

1. prije spavanja,
2. u samoći.

---

²⁴ Pokazivanje, licemjerstvo, činjenje dobrih djela da bi drugi vidjeli.
(op. rev.)

²⁵ U arapaskom jeziku. (op. rev.)

Kod samoobračuna čovjek treba da je iskren i ne treba da pribjegava traženju opravdanja za svoje postupke.

Plodovi i rezultati samoobračuna

1. Spoznaja sopstvenih grešaka i propusta.
2. Kroz samoobračun čovjek postaje aktivniji, čineći više dobrih djela.
3. Tim postupkom slijedi prethodne dobre generacije.
4. Osjeća duševni smiraj kada spozna svoju grešku, a zatim je napusti.
5. Tako može da upozori i svoje prijatelje na propuste koje oni imaju, posebno ako su ti propusti isti kao i njegovi.

Plodovi uzimanja pouke iz savjeta i osobine onih koji uzimaju pouke

1. Oni su opisani kao dobri ljudi.
  2. Biće postojani i čvrsti na ovome svijetu, u zagrobnom životu i na Sudnjem danu.
  3. Velika nagrada ih čeka.
  4. Upućeni su na Pravi put.
- Ovo četvero je spomenuto u ajetu: ***A da smo Mi njima naredili: „Poubijajte se!“ – ili: „Iselite se iz zavičaja svog!“, malo ko od njih bi to učinio. A kada bi oni onako kako im se savjetuje postupali, bilo bi im bolje***

i bili bi čvršći u vjeri – i tada bismo im Mi, sigurno, veliku nagradu dali i na Pravi put ih usmjerili. (En-nisa, 66-68.)

5. Oni su među upućenim robovima.

6. Oni su razumni.

O ove dvije osobine Uzvišeni veli: ***Zato obraduj robove Moje koji Kur'an slušaju i slijede ono najljepše u njemu; njima je Allah na Pravi put ukazao i oni su pametni.*** (Ez-Zumer, 17-18.)

7. Oni koji uzimaju pouke su bogobojazni. Allah Uzvišeni kaže: ***zato poučavaj – pouka će već od koristi biti: dozvaće se onaj koji se Allaha boji.*** (El-E'ala, 9-10.)

8. Oni koji uzimaju pouke su najdalji od onoga što je loše.

Allah Uzvišeni kaže: ***a izbjegavaće je onaj najgori.*** (El-E'ala, 11.)

9. Oni nisu oholi, a onaj ko odbija savjet je ohol. Uzvišeni kaže: ***A kada im se kaže: „Nema Boga osim Allaha.“, oni se ohole.*** (Es-saffat, 35.)

10. Oni su duševno stabilni sa srcem punim smiraja, a uzrok ovome su prethodno spomenute stvari. Allah Uzvišeni kaže: ***A onaj ko okrene glavu od Knjige Moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživiti.*** (Taha, 124.)

Šta se kaže kada se čuju određeni zvuci

1. Kada čuje kukurikanje pijetla, čovjek treba od Allaha tražiti Njegove blagodati.

2. Kada čuje rikanje makarca, čovjek treba tražiti Allahovu zaštitu od šejtana.
3. Kada čuje lajanje psa, čovjek treba tražiti Allahovu zaštitu od šejtana.
4. Kada čuje puhanje vjetra, čovjek treba reći:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ الرِّيحِ وَخَيْرَ
 مَا فِيهَا، وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
 شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ.

*Allaahumme, innii es'eluke hajre haazihir-riih
 ve hajre maa fiihaa ve hajre maa ursilet bihi, ve e'uuzu
 bike min šerrihaa ve šerri maa fiihaa ve šerri maa
 ursilet bihi.*

O Allahu, molim Te da mi podariš dobro ovog vjetra, dobro koje je u njemu i dobro s kojim je poslat, i utječem Ti se od zla ovog vjetra, zla koje je u njemu i zla sa kojim je poslat.

5. Kada puhanje vjetra postane žestoko, treba reći:

اللَّهُمَّ لَفْحًا لَا عَقِيمًا.

Allaahumme lakhan la akimen.

Allahu, učini ovaj vjetar korisnim i za plod dobrim, a ne neplodnim.

Nije dozvoljeno psovanje vjetra!

6. Kod padanja kiše kaže:

مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ.

Data nam je kiša iz Allahove dobrote i milosti.

7. **Kada čuje zvuk groma, treba reći ono što se prenosi od Abdullaha ibnuz-Zubejra da je rekao:**

سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ

خِيفَتِهِ.

Uzvišen je Onaj kojeg grom slavi, hvaleći Ga, a i meleki, bojeći Ga se.

Neki od razloga odlaganja braka

1. Visok mehr (vjenčani dar).
2. Zauzetost poslovima.
3. Strah od preuzimanja odgovornosti vezanih za brak.
4. Neimaština.

5. Odugovlačenje.
6. Nepostojanje osjećaja za šerijatskim, duševnim, i socijalnim koristima koje proizilaze iz braka.
7. Tvrdnja da u porodici ima i starijih koji nisu stupili u brak.

Dova za mladoženju

بَارِكْ اللَّهُ لَكَ، وَبَارِكْ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ.

Barekellahu leke, va bareke 'alejke, ve džeme'a bejnekuma fi hajrin.

Allah te blagoslovio i svaku ti blagodat dao! Allah vas sjedinio u dobru!

Postupci vezani za rođenje djeteta

1. Treba zahvaliti Allahu na blagodati.
2. Roditelji trebaju biti radosni zbog djeteta koje im je Allah podario.
3. Ne treba biti pesimista ukoliko se rodi žensko dijete, kao što je to bio običaj u predislamskom periodu.
4. Treba djetetu proučiti ezan na uho.
5. Preporučeno je tahnik²⁶ i dova radi berićeta.
6. Za muško dijete se kolju dvije ovce, a za žensko jedna i to se čini sedmi dan.

---

²⁶ Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi učinio tahnik Ibn Umm Sulejmu, a tahnik je davanje djetetu nečega slatkoga na način da ga odrasla osoba sažvače u ustima i onda stavi djetetu u usta.

7. Nadijeva mu se lijepo ime.

8. Sunneti se, svejedno bilo muško ili žensko.

9. Brije mu se glava i onda kosa izvaga i koliko bude grama, računa se cijena srebra po gramu i toliko se daje novca u sadaku.²⁷

10. Onome ko dobije dijete se čestita na način kako se to prenosi od Hasana Basrija:

بَارَكَ اللهُ لَكَ فِي الْمَوْهُوبِ وَشَكَرْتَ الْوَاهِبَ وَبَلَغَ
أَشَدَّهُ، وَرَزَقْتَ بَرَّهُ.

Barekellahu leke fi-l-mevhubi ve šekerte-l-vahibe ve belega ešuddehu ve ruzikte birrehu.

Blagoslovljeno ti bilo ono što ti je podareno i zahvalan uvijek Darovatelju bio, zrelost doživio i njegovim dobročinstvom tebi obdaren bio.

Šta se kaže kada se vide prvi plodovi na drvetu?

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَارِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا وَبَارِكْ
لَنَا فِي صَاعِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدِّنَا.

Allahumme barik lena fi simarina ve barik lena fi medinetina ve barik lena fi sa'ina ve barik lena fi muddina.

---

²⁷ Pojedini učenjaci smatraju da je hadis na ovu temu slab.

Allahu moj, blagoslovi naše plodove i blagoslovi naš grad i spusti blagoslov na naš sa'a i naš mudd.

Djela čiji su postupci opasni sa više aspekata

1. Gubljenje vremena u beskorisne poslove.
2. Pretjerano korištenje (konzumiranje) dozvoljenih stvari.
3. Nacionalna ili rasna pristrasnost.
4. Sijeljenje do dugo u noć.
5. Međusobno nesavjetovanje.
6. Neorganiziranje kućnih okupljanja u kojima se sa porodicom čita Kur'an, neka korisna knjiga, neprisutvovanje predavanjima i sl.
7. Neodgovornost kada je u pitanju održavanje rodbinskih veza.

Određene kontradiktornosti kod pojedinih ljudi

1. Neki ljudi i pored neznanja govore o propisima vezanim za islam, a s druge strane, kako radi nedovoljnog poznavanja, kako kažu, neće da govore o drugim oblastima poput medicine, građevinarstva, arhitekture, te da o tome trebaju pričati samo stručnjaci u tim oblastima.
2. Pokoravaju se preporukama ljekara kada je u pitanju lično ozdravljanje, dok s druge strane kada su u pitanju preporuke, naredbe ili zabrane islama, zapostavljaju i traženje opravdanja za svoj nerad.

3. Neki roditelji su odgovorni i vode brigu kada je u pitanju ispit koje ima njihovo dijete ili bolest, dok s druge strane nemaju nimalo odgovornosti po pitanju drugih stvari.

4. Neki roditelji udaju svoje kćerke za rođake (koji su im po islamu dozvoljeni), pa makar oni bili nemarni prema namazu, dok s druge strane odbijaju da udaju svoje kćerke za one koji im nisu rođaci, pa makar i klanjali redovno.

5. Neki ljudi se bune ako imam odulji namaz par minuta, dok ako sjede na sijelima gdje se jede i pije, osjećaju se prijatno i žele da to sijelo što dulje potraje.

6. Neki oblače najljepšu odjeću kada odlaze na posao, dok kada odlazi u džamiju nije takav.

7. Neki ljudi znaju na desetine ilahija, kasida i stihova i obnavljaju ih, ali veoma malo znaju napamet Kur'ana i zikrova koji se prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

8. Veoma pažljivo slušaju savjete i predavanja, ali nakon toga čine grijeh, kao da ništa na predavanju nisu čuli.

9. Kada organiziraju određenu gozbu pozivaju svoje komšije, ali ih ne pozivaju da obavljaju namaz.

10. Neki se raduju ili tuguju kada određeni klub izgubi ili pobjedi, kada se poveća cijena nekretnina i sl., ali nimalo im nije teško kada čuju za ubijanje i protjerivanje muslimana, i ne raduju se kada muslimani negdje izvojevaju pobjedu.

11. Neki ljudi vode brigu o ukrašavanju svoje kuće raznim stvarima koje nisu potrebne, dok za sadaku ništa ne daju.

12. Mnogi ljudi kada im treba nešto vezano za njihov posao i sl., pitaju stručnjake, ali kada je u pitanju vjera nikog ne pitaju, nego rade po svom htijenju.

13. Neki ljudi vode brigu o običajima i tradiciji i ljubomorno je čuvaju, ali, s druge strane, zapostavljaju ne samo pohvalne vjerske radnje, nego i one obavezne.

Neke od osobina jevreja

1. Opisali su Allaha sa raznim mahanama, pa tako su npr. kazali da je Uzejr Allahov sin ili da je Allahova ruka stisnuta i sl.

2. Ubijali su vjerovjesnike nepravедno.

3. Iskrivljavaju svete tekstove i tumače ih na način kakav njima odgovara.

4. Oni mnogo laži slušaju.

5. Oni od svih ljudi najviše negiraju Allahove blagodate, zato ih Allah i opominje: ***O Sinovi Israilovi, sjetite se blagodati kojima sam vas obasuo.***

6. Od svih ljudi oni najviše negiraju i odbacuju istinu i pored toga što su je spoznali.

Allah o tome veli: ***Kada im (istina) dođe oni je odbace i pored toga što su je spoznali.***

7. Od svih ljudi oni najviše prave nemire, ratove, ali Allah veli: ***Kada god potpale vatru rata, Allah je ugase i oni nered na Zemlji čine.***

8. Oni najviše potvaraju čestite vjernice. Oni su i Merjemu bespravno potvorili, kako to Kur'an tvrdi.

9. Oni su najnepravedniji ljudi i oni najviše odvrćaju od Allahovog puta.

Allah veli: ***Zbog nepravde koju su činili jevreji, Mi smo ih zabranili lijepa jela koja su im bila dozvoljena i zbog toga što mnogo od Allahovog puta odvrćaju.***

10. Najviše se boje za svoj imetak i pokušavaju da dođu do njega na sve načine.

Allah Uzvišeni veli: ***I zbog kamate kojom su se bavili, a koja im je bila zabranjena i zbog bespravnog korištenja imetka ljudi...***

11. Sebe smatraju savršenim, a Allahu pripisuju mahane.

Allah veli: Jevreji i kršćani govore: ***Mi smo Allahova djeca i miljenici Njegovi...***

I govore: U Džennet će ući samo jevreji...

12. Vjeruju da je put kojim one hode najpotpuniji.

Oni govore: Bićete upućeni samo ako postanete jevreji ili kršćani.

Neke od metoda koje koriste kršćanski misionari

1. Kolonizacija vojnim putem,
2. slanje misionara, poput ljekara, te na takav način liječenje ljudi pridobijaju ih u njihovu vjeru.
3. medijske aktivnosti,
4. slanje knjiga i časopisa,

5. nadzor i mentorstvo nad disertacijama koje se bave istraživanjem „negativnosti“ u islamu.

6. Radnici koji dolaze s tim ciljem u muslimanske zemlje.

7. Otvaranje škola i ovo je jedno od najjačih oružja u ovome vremenu.

Neki od uzroka slabosti muslimana

1. Okretanje od Allahove vjere i Njegovih propisa i neznanje po pitanju vjere.

2. Zavidljivost i slijeđenje tradicije neprijatelja islama.

3. Rasna, nacionalan ili jezička pristrasnost.

4. Pesimizam.

5. Zapostavljanje institucije naređivanja dobra i odvrćanja od zla.

Neki od uzroka slave i ponosa muslimana

1. Slijeđenje Kur’ana i Sunneta.

2. Oslanjanje na učenjake koji su dobro upućeni u vjerske propise.

3. Izučavanje slavne historije muslimana kako bi se uzele pouke iz tog perioda, a ne samo kako bi se pričalo o tome i prihvatilo kao takvo.

4. Optimizam i spoznaja da će pobjeda pripasti islamu.

5. Negubljenje nade i nepopuštanje zbog stanja u koje su muslimani zapali.

6. Osjećaj za odgovornost kojeg treba posjedovati svaki član društva.

7. Muslimani trebaju znati da količina nečega ne znači ništa ako nisu onakvi kakvi trebaju biti.

8. Napuštanje grijeha jer su grijesi uzroci svega što je zlo.

9. Ne treba biti nemaran prema spletkama koje prave neprijatelji islama jer što je više čovjek nemaran sve mu se više prave spletke.

10. Ne treba u srca muslimana unositi strah govoreći im da je broj neprijatelja ogroman i kako se ne mogu savladati, nego o stvarima treba pričati onako kakve one jesu.

Nešto o zimi

1. Dolazak zime ukazuje da je kraj godine veoma blizu.

2. Ljudi se kada nastupi zima štite od hladnoće raznim vrstama odjeće, pripremili su hranu za taj period i zbog toga treba biti zahvalan na blagodatima koje su nam ukazane, te se sjetiti poteškoće kroz koju su prolazile prijašnje generacije.

3. Treba imati na umu da je hladnoća zime i vrućina ljeta dio džehennemske hladnoće i topline. Ako se to bude imalo na umu onda će ove promjene uticati na naše ponašanje i bolji odnos prema obožavanju Allaha.

4. Treba se prisjetiti i svoje braće muslimana koji nemaju čime da se zaštite od hladoće nego su izloženi ubijanjima, siromaštvu, protjerivanju. Zato treba imati na umu njihovu bol, a također se treba i radovati kada oni osjete sreću.

5. Pojedini ljudi u zimskom periodu sjede do dugo u noć pa se desi i da sabah prespavaju, a pored toga provedu vrijeme u nešto beskorisno.

6. Zimske dane treba iskoristiti za post jer su kratki pa čovjek s malo truda može zaslužiti veliku nagradu.

7. Šejtan mnoge ljude sprečava da ustanu na sabah, pa im bude teško da ustanu zbog spavanja i zbog topline koju osjećaju u krevetu. Međutim ako čovjek pobjedi šejtana, uzme abdest po hladnoći i ode u džamiju imat će veliku nagradu.

Rasprostranjeni hadisi za koje nije potvrđeno da ih je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao

1. Onaj koji taji istinu je kao nijemi šejtan.
2. Allah ne gleda u krivi saff.
3. Zadnje kao lijek se može koristiti način paljenja rane (kauterizacija).
4. Allah uklanja vlašću ono što ne uklanja Kur'anom.
5. Od jednog sličnog oblika se stvara četrdeset.
6. Čistoća je dio vjere.
7. Vratili smo se iz malog u veliki džihad.

8. Selman je pripadnik naše porodice, ehli bejta.
9. Tražite znanje pa makar i u Kini.
10. Moji ashabi su kao zvijezde, za kojim god budete se povelj bićete upućeni.
11. Moj me Gospodar odgojio i najljepši mi odgoj dao.
12. Allahu su najdraža imena u kojima se izražava zahvala i robovonje.
13. Fitna (nered) spava, proklet bio onaj ko je probudi.
14. Najbolje dobro je ono koje se što prije izvrši.
15. Vjera je (lijep) odnos.
16. Najbolje su umjerene stvari.
17. Vjernik je staložen i pažljiv.
18. Nije priznat namaz čovjeku koji je blizu džamije osim u džamiji.
19. Samoća je bolja od lošeg društva.

Rasprostranjene greške među ljudima

1. Neki ljudi smatraju da se zemzem voda mijenja kada se iznese van Mekke.
2. Upućivanje dove: Kerremellahu vedžhehu (Allah oplemenio njegovo lice) samo i isključivo kada se spomene ime Alije i nazivanje imamom isključivo samo Alije.
3. Uvjerenje da je asuf²⁸ džinnski ples.

---

²⁸ Asuf je pijesak koji se diže djelovanjem vjetra.

4. Ako zazvoni desno uho ljudi smatraju da ih neko spominje po dobru, a obrnuto ako zazvoni lijevo.

5. Mišljenje da su Taha i Jasin imena Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

6. Neki smatraju da onaj ko spasi neku ženu utapanja i sl., da joj postaje mahrem.

7. Kada muškarac dadne krv nekoj ženi određeni ljudi smatraju da joj postaje mahrem.

8. Pojedini smatraju da brojanje zvijezda prouzrokuje bradavice.

9. Mišljenje da haremski golub ne leti iznad krova Ka'be.

10. Pisanje slova (s) ili (s.a.v.s.) nakon imena Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

11. Liječenje krvlju guštera.

12. Korištenje za sofru nečega na čemu se nalazi Allahovo ime, kao novine, časopisi i sl.

13. Nesprečavanje zijevanja posebno ako se radi o namazu.

14. Preskakanje spavača ili prelaženje preko njega čini spavača neplodnim.

Dova

Dova je jedan od ibadeta i vjerovjesnici su veoma mnogo upućivali dove Allahu.

Od koga se dova prima?

Dova roditelja za dijete, dova musafira (putnika), dova onoga kome je učinjena nepravda pa makar bio i nevjernik, dova putnika, dova za drugog muslimana u njegovoj odsutnosti, nova nevoljnika kojeg je zadesila nedaća.

Vrijeme kada se prima dova

U zadnjoj trećini noći, u jednom sahatu na dan džume.

Uzroci koji vode ka primanju dove

Halal ishrana, halal odjeća, da se ne dovi za neki grijeh ili prekidanje rodbinskih veza, da se stalno od Allaha traži ono što se želi, da se ima lijepo mišljenje o Allahu, da onaj ko dovi bude dobar prema svojim roditeljima, da se dova čini u tajnosti, da se iznese pohvala Allahu prije dove, da se dova čini skrušeno, da se dova upućuje iskreno i odlučno, i nakon dove ne treba gubiti nadu u njeno primanje.

Plodovi dove

Kada neko upiti dovu, postoji nekoliko mogućnosti:

ili da je Allah primi

ili da njene rezultate ostavi za Ahiret,
ili da od njega zbog dove otkloni neku nedaću i
zlo.

Zahvalnost

Zahvalnost Allahu na blagodatima je djelo kojim se čovjek približava Allahu.

Općenito se zahvalnost dijeli na četiri skupine:

1. Zahvalnost Allahu riječima, na način da čovjek i jutrom i navečer hvali svoga Gospodara, posebno kada mu dođe određena blagodat.

2. Zahvalnost Allahu srcem tako što se ima uvjerenje da bez Allaha ne bi bilo nijedne od mnogobrojnih blagodati.

3. Zahvalnost organima, način da se oni upotrijebe za činjenje onoga sa čime je Allah zadovoljan i napuštanje grijeha.

4. Zahvalnost Allahu upotrebljujući blagodati kojima ga je opskrbio, kao npr. da svoj imetak i porodicu čuva od grijeha i da ih upotrijebi u pokornosti Allahu.

Šta se uči kada se izlazi iz kuće?

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا
بِاللَّهِ. اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ، أَوْ أُضَلَّ، أَوْ أَزِلَّ،

أَوْ أُزِلَّ، أَوْ أَظْلِمَ، أَوْ أُظْلِمَ، أَوْ أَجْهَلَ، أَوْ يُجْهَلَ
عَلَيَّ.

Bismillahi tevekkeltu 'alellahi ve la havle ve la kuvvete illa billahi. Allahume e'uzu bike en edille ev udalle ev ezille ev uzelle ev azlime ev uzleme ev edžhele ev judžhele 'alejje.

U ime Allaha, u Allaha se pouzdan i nema snage niti moći osim sa Allahom. Allahu, utječem Ti se da ne zalutam ili da nekoga u zabludu ne odvedem, ili da ne pogriješim, ili da nekoga ne navedem na grijeh, ili da nekome nasilje ne u činim, ili da neko prema meni nasilje ne učini, ili da prema nekome nerazumno postupim, ili da neko prema meni nerazumno postupi.

Šta se kaže prilikom ulaska u kuću?

بِسْمِ اللَّهِ وَجِئْنَا، وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا، وَعَلَى رَبِّنَا
تَوَكَّلْنَا.

Bismillahi veledžna ve bismillahi haredžna ve 'ala rabbina tevekkelna.

S imenom Allahovim ulazimo i Njegovim imenom smo izašli i u našeg Gospodara se uzdamo.

Šta se kaže prilikom odlaska u džamiju?

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي لِسَانِي نُورًا، وَاجْعَلْ
فِي بَصَرِي نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ خَلْفِي نُورًا، وَمِنْ أَمَامِي
نُورًا، وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِي نُورًا، وَمِنْ تَحْتِي نُورًا، اللَّهُمَّ
أَعْطِنِي نُورًا.

*Allahumme-dž'al fi kalbi nuren, ve fi lisani
nuren, ve-dž'al fi besari nuren, ve-dž'al min halfi nuren
ve min emami nuren, ve-dž'al min fevki nuren ve min
tahti nuren. Allahumme a'atini nuren.*

Allahu, podari svjetlo mome srcu, jeziku i vidu.
Učini da svjetlo bude iza mene i ispred mene i iznad
mene i ispod mene. Allahu, podari mi svjetlo.

Šta se kaže prilikom ulaska u džamiju?

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ،
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ. اللَّهُمَّ
افتح لي أبوابَ رَحْمَتِكَ.

Euzu billahi-l-azimi ve bi vedžhihi-l-kerimi ve sultanihi-l-kadimi mine-š-šejtani-r-radžimi. Bismillahi ve-s-salatu ve-s-selamu ala resulillahi. Allahume-f-tah li ebvabe rahmetike.

Utječem se Uzvišenim Allahom, Njegovim plemenitim licem i Njegovom iskonskom snagom od prokletog šejtana. U ime Allaha i neka su mir i blagoslov na Njegovog Poslanika. Allahu, otvori mi vrata Svoje Milosti.

Šta se izgovara kada se izlazi iz džamije?

بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ. اللَّهُمَّ
إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ. اللَّهُمَّ اعْصِمْنِي مِنَ الشَّيْطَانِ
الرَّجِيمِ.

Bismillahi ve-s-selatu ve-s-selamu ala resulillahi. Allahumme inni es'eluke min fadlike. Allahumme-asimni mine-š-šejtani-r-radžimi.

U ime Allaha i neka su blagoslov i mir na Njegovog Poslanika. Allahu, ja Te molim da mi podariš iz Tvog dobra. Allahu, sačuvaj me od prokletog šejtana.

Dova protiv tuge i brige

اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ ابْنُ عَبْدِكَ ابْنُ أُمَّتِكَ، نَاصِيَتِي
بِيَدِكَ، مَاضٍ فِيَّ حُكْمُكَ، عَدْلٌ فِيَّ قَضَاؤُكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ
اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ
عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ
عِنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِي، وَنُورَ صَدْرِي، وَجَلَاءَ
حُزْنِي، وَذَهَابَ هَمِّي.

*Allahumme inni abduke vebnu abdike vebnu
emetike nasijeti bijedike madin fijje hukmuke adlun fijje
kadauke es'eluke bikulli ismin huve leke semmjte bihi
nefseke ev enzeltehu fi kitabike ev allemtehu ehaden
min halkike ev iste'serte bihi fi ilmil-gajbi indeke en
tedž'ale-l-Kur'ane rebi'a kalbi ve nure sadri ve dželae
huzni ve zehabe hemmi.*

Allahu moj, ja sam Tvoj rob i sin Tvoga roba i robinje, moja sudbina je u Tvojim rukama i podložna Tvojim mudrosti. Pravedan si sudac. Molim Te svim Tvojim imenima, kojima Si Se nazvao, ili objavio u Svojjoj Knjizi, ili podučio imenima nekog od Svojih robova, ili ga ostavio tajnim i skrivenim od Svojih robova, da Kur'an učiniš proljećem moga srca, nurom

mojih prsa, glačalom moje brige i onim što će otjerati moju tugu i potištenost.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الهمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ
وَالكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ، وَغَلْبَةِ الرِّجَالِ.

Allahumme inni e'uzu bike mine-l-hemmi ve-l-hazeni ve-l-'adži ve-l-keseli, ve-l-buhli ve-l-džubni ve dal'i-d-dejni ve galebiti-r-ridžali.

Allahu moj, utječem Ti se od brige i žalosti, nemoći i lijenosti, od kukavičluka i škrtosti, grijeha i prezaduženosti, od toga da me dug savlada i ljudi ugnjetavaju.

Dova kada je čovjek u nedaći

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ،
وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ.

La ilahe illellahu-l-azimu-l-halimu. La ilahe illellahu rabbu-l-arši-l-azimi. La ilahe illellahu rabbu-s-semavati ve rabbu-l-erdi verabbu-l-arši-l-kerimi.

Nema Boga osim Allaha Veličanstvenoga i Blagog. Nema Boga osim Allaha Gospodara Arša Veličanstvenoga. Nema Boga osim Allaha Gospodara nebesa i Zemlje i Gospodara Arša Časnog.

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ.

La ilahe illa ente subhaneke inni kuntu mine-z-zalimine.

Nema Boga osim Tebe, slavljen Si, ja sam, uistinu, prema sebi nepravdu učinio.

اللَّهُ، اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا.

Allahu Allahu rabbi, la ušriku bihi šej'en.

Allah Allah je moj Gospodar i ja Mu ništa ravnim ne smatram.

Šta se uči navečer i ujutro?

أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمَلِكُ لِلَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَحَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمَلِكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ رَبِّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ رَبِّ أَعُوذُ

بِكِ مِنَ الْكَسْلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ فِي
النَّارِ وَعَذَابِ فِي الْقَبْرِ.

*Asbahna ve asbaha-l-mulku lillahi ve-l-hamdu
lillahi la ilahe illellahu vahdehu la šerike lehu, lehu-l-
mulku ve lehu-l-hamdu ve huve ala kulli šej'in kadir.
Rabbi inni es'eluke hajre ma fi haza-l-jevni ve hajre ma
ba'dehu ve euzu bike min šerri ma fi haza-l-jevni ve
šerri ma ba'dehu. Rabbi euzu bike mine-l-keseli ve su'i-
l-kiberi. Rabbi euzu bike min azabi fi-n-nari ve azabi fi-
l-kabri.*

Osvanuli smo²⁹ i osvanula je vlast Allahu, hvala Allahu. Samo je Allah Bog, Jedan i Jedini, On nema suvlasnika. Njemu pripada sva vlast i hvala, On je Najmoćniji. Gospodaru, tražim od Tebe dobro u ovome danu i dobro nakon njega³⁰, i utječem ti se od zla ovog dana i zla nakon njega. Gospodaru, utječem ti se od lijenosti, oholoti (od teške starosti). Gospodaru, utječem Ti se od Džehennemske vatre i kaburske patnje.

---

²⁹ Ovo se uči jutrom, a navečer se uči: Emsejna ve emse-l-mulku lillahi...itd.

³⁰ A uvečer se uči: Rabbi es'eluke hajre ma fi hazihi-l-lejleti va hajre ma ba'deha ve euzu bike min šerri ma fi hazihi-l-lejleti ve šerri ma ba'deha...

اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ.

Allahumme bike asbahna ve bike emsejna ve bike nahja ve bike nemutu ve ilejke-n-nušuru.

Allahu, s Tvojim imenom osvanjujemo i s Tvojim imenom omrkavamo³¹, s Tvojim imenom živimo i s Tvojim imenom umiremo, i Te bi se vraćamo.

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ،
وَأَنَا عَلَىٰ عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا
صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي،
فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ.

Allahumme ente rabbi la ilahe illa ente halakteni, ve ene abduke ve ene ala ahdike ve va'dike mesteta'tu. Euzu bike min šerri ma sana'atu. Ebu'u leke bi ni'metike alejje ve eb'u bi zenbi fagfir li fe innehu la jagfiru-z-zunube illa ente.

---

³¹ Allahumme bike emsejna ve bike asbahna ve bike nahja ve bike nemutu ve ilejke-l-masir. Allahu, s Tvojim imenom omrkavamo i s Tvojim imenom osvanjujemo, s Tvojim imenom živimo i s Tvojim imenom umiremo, i Tebi se vraćamo.

Allahu, Ti si moj Gospodar, nema Boga osim Tebe. Stvorio si me i ja sam Tvoj rob. Izvršavam obavezu datu Tebi, vjerujući u Tvoje obećanje onoliko koliko mogu. Utječem Ti se od zla u onome što činim i zahvaljujem Ti na blagodatima prema meni. Utječem ti se od grijeha, pa mi oprosti, jer samo Ti praštaš grijeha.

مَنْ قَالَ حِينَ يُصْبِحُ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ أَشْهَدُكَ،
وَأُشْهِدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ، وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنْتَ أَنْتَ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ
وَرَسُولُكَ.

*Allahumme inni asbahtu ušhiduke ve ušhidu
hamelete aršike ve melaiketeke ve džemi'a halkike
enneke entellahu la ilahe illa ente vahdeke la šerike leke
ve enne Muhammeden abduke ve resuluke.*

Allahu, osvanuo sam³², i uzimam za svjedoke Tebe i nosioce Tvoga Arša, i Tvoje meleke i sva Tvoja stvorenja da svjedočim da si Ti Bog i da drugog Boga, osim Tebe, nema i svjedočim da je Muhammed Tvoj rob i Tvoj Poslanik.

Ovo se uči četiri puta.

-Ajetu-l-kursijja.

-Sura El-Felek i En-nas.

---

³² Uvečer se umjesto ovih riječi uči: Allahumme inni emsejtu...

Navečer se ule zadnja dva ajeta sure El-Bekare.

اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ
فَمِنْكَ وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ، وَلَكَ الشُّكْرُ.

*Allahumme ma asbeha bi min-ni'meti ev bi
ehadin min halkike fe minke vahdeke la šerike leke fe
leke-l-hamdu ve leke-š-šukru.*

Allahu, sve blagodati koje su kod mene osvanule ili kod nekog od Tvojih stvorenja su samo od Tebe, Jednog i Jedino ga, Ti nemaš suvlasnika i Tebi pripada i hvala i zahvala.

اللَّهُمَّ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ، رَبِّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّهِ وَأَنْ
أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا أَوْ أَجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ.

*Allahumme alime-l-gajbi ve-š-šehadeti fatire-s-
semavati ve-l-erdi rabbe kulli šej'in ve melikehu, ešhedu
en la ilahe illa ente, euzu bike min šerri nefsi ve min
šerri-š-šejtani ve širkihi ve en akterife ala nefsi su'en ev
edžurrehu ila muslim.*

Allahu, Poznavaoče nevidljivog i vidljivog svijeta, Stvaraoče nebesa i Zemlje, Gospodaru i Posjedničē svega

što postoji, svjedočim da si samo Ti bog. Utječem Ti se od zla moje duše, zla šejtana i onoga čemu se on klanja i da sebi učinim kakvo zlo ili ga učinim nekom.

بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ، فِي الْأَرْضِ،
وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ.

Bismillahillezi la jedurru me'a-smihi šej'un fi-l-erdi ve la fi-s-semai' ve huve-s-semi'u-l-'alimu.

S Allahovim imenom, sa kojim ništa ne može nauditi ni na Zemlji ni na nebesima; On je Onajkoji sve čuje i zna. Ovo se uči tri puta.

رَضِينَا بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَمُحَمَّدٍ نَبِيًّا.

Radina billahi rabben ve bi-l-islami dinen ve bi Muhammedin nebijjen.

Zadovoljni smo da nam je Allah Gospodar, da nam je islam vjera i da nam je Muhammed poslanik.

Ovo se uči tri puta.

يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ أَصْلِحْ لِي شَأْنِي
كُلَّهُ، وَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ.

Ja Hajju ja Kajjumu bi rahmetike estegisu aslih li še'ni kullehu ve la tekilni ila nefsi tarfete 'ajnin.

O, Živi, o Vječni, Tvojom milošću tražim pomoć.
Učini ispravnim sve što radim i ne prepuštaj me samome sebi ni koliko je treptaj oka.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَ لَهُ
الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

*La ilahe illellahu vahdehu la šerike lehu, lehu-l-
mulku ve lehu-l-hamdu ve huve ala kulli šej'in kadir.*

Samo je Allah Bog, jedan i jedini, Koji nema suvlasnika. Njemu pripada vlast i hvala i On je Svemoćan.

Ujutro se ovo uči stotinu puta.

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ.

Subhanellahi ve bi hamdihi.

Slavljen si Allahu i hvaljen.

Ovo se uči stotinu puta.

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضًا نَفْسِهِ وَرِزْنَةً
عَرْشِهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ.

*Subhanellahi ve bi hamdihi adede halkihi ve rida
nefsihi ve zinete aršihi me midade kelimatih.*

Slava i hvala Allahu onoliko puta koliko ima Njegovih stvorenja, onoliko puta kako će on biti

zadovoljan, onoliko puta koliko je težak Njegov prijesto i onoliko puta koliko ima Njegovih riječi.

Ujutro se ovo uči tri puta.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا

مُتَقَبَّلًا.

Allahume inni es'eluke ilmen nafi'an ve rizkan tajjiben ve amelen mutekabbelen.

Allahu, ja Te molim za korisno znanje, lijepu opskrbu i primljeno djelo.

Ovo se uči tri puta.

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ.

Euzu bi kelimatillahi-t-tammati min šerri ma haleka.

Tražim zaštitu u Allahovim poptunim riječima od zla kojeg stvara.

Ovo se uči tri puta uvečer.

Šta se uči nakon sijela kao otkuo za eventualno počinjene grijehе

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،

أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ.

Subhanekellahumme ve bi hamdike ešhedu en la ilahe illa ente estagfiruke ve etubu ilejke.

Slavljen Si Allahu i hvaljen. Svjedočim da nema Boga osim Tebe. Od Tebe oprost tražim i Tebi se kajem.

Svako od nas treba da stoji čvrsto braneći islam

- Učenik, student koji širi svoje znanje i primjenjuje ga.

- Pisac koji objavljući knjige i članke koristi muslimanima.

- Hatib na minberu koji budi svijest muslimana.

- Imam u džamiji koji svojim predavanjima i kroz ugošćavanje raznih učenjaka i tragatelja znanja koristi muslimanima.

- Učitelj koji svojim primjerom pokazuje učenicima šta trebaju, a šta ne trebaju raditi.

- Radnik koji časno obavlja svoj posao i služi ljudima.

- Trgovac koji svojom iskrenošću i pouzdanošću i pomaganjem projekata korisnih za društvo biva primjer drugima.

- Roditelji koji odgovorno izvršavaju svoje obaveze spram djece i porodice.

Neki od uzroka očuvanja bedema islama

1. Pozivanje nemuslimana u islam.

2. Ispravljanje onih vjerovanja koja su neispravna kod muslimana.

3. Podjela sadržaja (kazete, video) sa islamskim sadržajima.

4. Podjela knjiga, članaka i brošura.

Neki od znakova da je određena osoba lijepo skončala na ovome svijetu

1. Da čovjekove posljednje riječi budu: **la ilahe illellah.**

2. Pogibija na Allahovom putu.

3. Smrt znojnog čela.

4. Smrt uoči petka ili petkom.

5. Smrt čiji je uzrok kuga.

6. Smrt žene u postporođajnom ciklusu zbog svog djeteta.

7. Smrt zbog stomačnih tegoba ili zbog trovanja stomaka.

8. Smrt utapanjem.

9. Smrt pod ruševinama.

10. Smrt u požaru.

11. Smrt zbog tuberkuloze.

12. Smrt od empijema tj. nakupine gnoja u prirodnoj anatomskoj šupljini poput pleuralne šupljine ili žučnjaka.

13. Smrt stražara na Allahovoj putu.

14. Smrt zbog samoodbrane.

15. Smrt zbog odbrane časti.

16. Smrt zbog odbrane imetka.

Šta kažemo onome ko nam je učinio dobro?

Kažemo: *Džezakellahu hajren* ili Allah te nagradio svakim dobrom.

Na posljetku molimo Allaha da nam svima podari lijepu konačnicu na ovome svijetu, da nas okupi na liepom mjestu u Džennetu, On Uzvišeni je Vladar Svemoćni.

Hvala Allahu s Čijim se blagodatima upotpunjava svako dobro.